

308421

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

VOL. I.

సంపుటము. ౧.

చెన్నపట్టణము 1915 సం॥ మార్చి నెల 4 వ తేది గురువారము

ఆ సందనా మ సందత్తుర ఫాల్గున బహుళ తృతీయ ౩.

No. 308

సంచిక 30౮

గృహనిర్మాణములో అనవసరమైన
ప్రయత్నమును తగ్గింపుడు.

శ్రేష్ఠమానులు.

గృహము నిర్మించుటలో ముఖ్యమైన ఖర్చుకలపడే. అట్టి కలపకొనుటయందు కొంచెము జాగరూకతగా నుండిన చాలలాభము కలదు. తేయేల, మాడద గృహమునకు కావలసిన రంగూను లేకు కలప చిన్న కిటికీలనుంచి దూలములువరకు పనికివచ్చు అన్ని రకములు; కమ్ములు, వాసములు, బల్లలు, దూలములు, పెద్దమానులు, చపుకగా దొరకును.

ఆర్. యస్. ఆర్. బటన్సు.

స్టీలుమార్కు పలకలు. రిపరబద్దలు మొదలుగాగల వన్ని మరియుతర మార్కుల పయన్న మద్రాసు ధరలకంటె తక్కువ. బెజవాడ, తెనాలి, బందరు గుంటూరు, బాపట్ల తాలూకాలు నిజాము రాజ్యములో కొన్ని తాలూకాలున్న మద్రాసుకంటె కాకినాడ, సామీప్యము; రయిలనార్టీలు తక్కువ. కావలసినవారు యిట్లు వ్రాయుడు.

ఆచంట సుబ్బారాయుడుగారు.

కొత్తూర్పు కల్వనర్తకులు, కాకినాడ.

హార్మోనియములు

నేర్పించు గ్రంథములు.

శ్రుతివైద్యము మొదలైనవి.

హార్మోనియములు.

4 పూవులు, ౧ ఆక్టవోలు కంక
శాభరణం మేళకర్త రూ 25-0-0

వెలచేయు మంచి హార్మోనియములను కొద్ది రోజులవరకు రు 17-8-0 ల వంతున అమ్ముచున్నాము. తృప్తికరములు కానివో 10 రోజులలోపల వాపసు చేయవచ్చును. శ్రుతివైద్య 1౩ వెల రు 7-0-0 మాత్రమే.

గాంధర్వ కల్పవల్లి. ఈ గ్రంథమునందు, కృతులు జావలీలు, పార్వీపాటలు, గోహర్ జాన్ పాటలు, పెద్ద ఆచ్చుతో ౩20 పుటలుగల శ్రేణికాగితములపైస్వర సాంకేతములతో కూర్చబడియున్నది. వీటినిన్నిటిని ఎవరికైనను గురువులేకనే స్వయముగా హార్మోనియంపైన వాయింపవచ్చును. అనేక యోగ్యతాపత్రిక లందిది వెల రు 2-0-0 లు మాత్రమే.

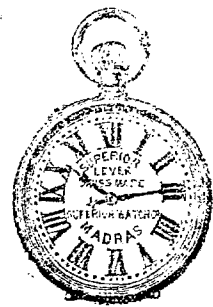
మద్రాసు స్టోర్సు సప్లయింగ్ ఏజెంసీ

15 బ్రాడ్వే మద్రాసు.

సుపీరియర్ లీవర్ జ్యూయలువాన్.

గొలుసుతో సహా ధర రు 3-0-0. పోస్టేజి 0-4-0.

డివికి 5 సంవత్సరముల గ్యారంటీ గలదు.

ఈగడియారము డయబుమిగ మాకంపెనీ చేరు ఎజ్జెనిసిగా పో ముద్రింపబడి యుండును. ఇది గాచుట కందమై తలపొమును, డెప్యూటాంట్ ఆను గ్లాసు జోమునుగలిగి మొరటుపనులకు దగియుండును. పెద్దమాతలా భాగమున గ్యారంటీ చీటి అతి కంచి యుండును. సీమ నుండి

మాకై తయారుచేయబడినది. కాని నెవరియొద్దను జిక్కడ. ఒకరోక్కరును తీయుదురను తలంపుతో తక్కువ వెలనుంచి తిమి. చాల కాలము పనిచేయునట్టి, స్వల్ప ధరగల గడియార విడియొకటియేముని యనుభవంబున దెలియును ఇదికలకనేక గడియారములు ఖర్చులు యోగ్యతాపత్రమునందు యున్నది. ఒకటి తెప్పించి చూడుడు. మా పట్టణమున కనేకులు కొని సంతోషించినన, తేలుమాట లేందుకు ?

సుపీరియర్ వాచ్ కంపెనీ, పోస్టుబాక్సు నెం 167, మద్రాసు

క స్తూ రి.

విషజ్వరములకు, కలరాకు, సంధికి, బాలింత రోగములకు, వాతములకు. చిన్న బిడ్డల జబ్బులకు, పుష్టికి కస్తూరి యుపయోగమైన మందని సర్వత్ర తెలిసియున్నది. కాని, కస్తూరి బంగారమున కన్న ప్రీతుమగుటచేతను, నవరస సమయములందు దొరకుట దుస్తరము. మా డిపోయంబలి కస్తూరి:నుండితర శదార్థము లేనియును, శేర్పబడవు. ఇంతకరకు మా తావునుండి కొనినవారల కీవిషయము తెలిసియున్నది. కొనినవా రొకసారి శరీక్షించిన నిజము తెలియగలదు. అట్లు చేయుటవలన కలితి కస్తూరిని గొని మోస పోదు

తులం 1-కి రూ. 30-0-0.

కలరామాత్రలు.

డబ్బీ 1౩ 12 మాత్రలు వెల రూ 0-6-0. కలరా స్టేజులైన బువిధమైన లంటుబాడ్యము. ఇది గాలియందు నీటియందు పరమాణువులైన విషపుగులు చేరుటవలన గలుగును. తగిలినవెంటనే మందును తినుట అవశ్యకము. కలరామున్నచోట నీటిని యచ్చిత్రాగుట యుక్తము.

తా మ ర తై ల ము

మాతామర వై లకు ఒక్కవచ్చా ను అది లాఠాలకు గాని నాలు గైదు గానుం రావినయె తు తాము నిన్ను గానుం దము గాని యుడల నూ ఇతలలాలు తెలిసి కొనవచ్చును.

అమ్మితాంజనము విప్రో, 10౩, శివగోడ, బాంబాయి

యు ధ చ రి త్ర ము

సంవత్సరాదినంచిక!

సంవత్సరాదినంచిక!

ఆంధ్రపత్రికయొక్క అరవసంవత్సరాదినంచిక సిద్ధమగుచున్నది. ఆసంచికయందు విద్యావంతులైన యాంధ్రమహాజనులచే వ్రాయబడిన నిర్బంధ వైస్యసేవ, ప్రాచీనతీధి, దేశ చరిత్ర, నవలలు, సంగీతము, సంస్కరణము, హీనజాత్యుద్ధరణము, యోగనిద్ర, ధీరాధాన, మహమ్మదు, ఈశ్వరమీమాంస, రణగీతములు మొదలగు వివిధములైన వ్యాసములును, ఆంధ్ర మహాజనుల చిత్రపటములును పూర్వమువలె ప్రచురింపబడుచుండుటయొక్క నిపుడు లోకము సంతయును కలవరపరచుచున్న మహాసంగ్రామచరిత్రము సయిత మిక్రిందివిషయములతో ముద్రింపబడుచున్నది:-

1. జర్మని, ఫ్రాన్సు, రుష్యా, ఇంగ్లాడు, ఆస్ట్రీయా, తుర్కీ మొదలగు రాజ్యముల చరిత్రములు పటములు; 2 యుద్ధమునకు ప్రత్యక్షకారణములు పరోక్షకారణములు; 3 యుద్ధ పూహములు, వాటిపటములు; 4 భిన్న రాజ్యముల వైస్యబలము, నౌకాబలము, విమానబలము వాటిపటములు; 5 దుర్గగుల్ఫ నిర్మాణము వాటిపటములు; 6 నానారాజ్యముల వైస్యముల భిరంగుల పటములు; 7 రాజుల సేనాధ్యక్షుల మంత్రుల నౌకాధ్యక్షుల పటములు; 8 యుద్ధప్రదేశముల యుద్ధసామగ్రిల పటములు; 9 యుద్ధమునకు సంబంధించిన వివిధవిషయములను తెలుపు 400 పటములు దీనిమందు బ్రచురింపబడి యాంధ్రప్రచురణములు దపూర్వముగ నుండగలదు. పెద్దయోక్కలియందు 300 పుటలకు మించియుండును. కాక్షసనాను సంవత్సర పంచాంగము చేర్చబడియున్నది. ఇంత వ్యయముచేసి ముద్రింపబడినది,

ఆంధ్రపత్రిక సంచత్సర చందాదారులకు	వెల	0	8	0
అర్ధసంవత్సర	"	1	12	0
ఆంధ్రపత్రిక సంచత్సర దినపత్రిక కిసానముల చందాదారులకు	"	1	0	0
ఇతరులకు	"	2	0	0

పోస్టుఖర్చులు చేరుగ వసూలుచేయబడును.

యుద్ధచరిత్రసంచికను ఒకవంతునా విద్యజ్ఞులగువారు (చందాదారులను కానివారును) దరఖాస్తులను బంపుకొనుట యుచితము. అలస్యమైన యాశాభంగము కలుగవచ్చును. దిన పాఠపత్రిక చందాదారులకు లేగివచ్చి ప్రధులుమాత్రము ముద్రింపబడుచున్నది.

ఆంధ్రపత్రికాకార్యాలయము, తం.యి.రెడ్డిగిరి, మద్రాసు.

నాగరపువస్త్రప్రదర్శనశాలయం

గొప్పగొప్పవారిచేజనవేలు

దియ్యబడినవతకము.

యోగ్యతావత్రములుపొందిన

అమృతాంజనము అన్ని నెలలకు పరమామృతము

అమృతాంజనము

అమృతాంజనము

అమృతశబ్దమనాదినిగల

మయమందుగాదు.

నీలియంటు మువ్వ పిండి.

వేలకునేల సీసాలు విక్రయము.

అన్నిచోట్ల కిక్రయించబడుచున్నది.

నకలునుచేయవలె మోసములుగను

పంచభాష చీటి చూచి

కొనిన మోసముగలుగదు

అమృతాంజనము

అంజనశబ్దమంతమునగల

నకలుమందుగాదు.

తలనొప్పులు, వాయువునొప్పులు, పార్శ్వ

పునొప్పులు, కీళ్ళనొప్పులు, పక్షవాతము,

నావులు, గాయములు, వుంట్లు, దగ్గు

వీని కన్నిటికి అమృతమువంటిది.

చక్కని దబ్బితో సహా

సీసానికి అణాలు.

వాడని వారుండగు.

అమృతాంజనము డిపోవారి ఔషధముల ప్రకటన.

దంతచూరము

కంటానొప్పులను నొందినవారికి మోసము నువాసన గలిగియుండును. వెల స్వల్పము.

దబ్బి 1-కి వెల 0-2-0 మాత్రమే.

దంతశాలహరి

నొప్పిగలచోట చూడిని మందుగాతడిచి

పెట్టిన నొప్పి వెంటనేమాన్తును.

సీసా 1కి వెల 0-8-0 మాత్రమే.

జీర్ణరసాయనము

అకలిలేకపోవుట, అగ్నిమాంద్యము,

మలబద్ధము మొదలగువానికి మంచిమందు.

ఈ మాత్రముల దబ్బి 1కి వెల 1-4-0

గజ్జికీలైలము

చిన్నపిల్లలకు మంచిమందు. ఈలైలము నాలుగుపూలుగాతయితప్పుకనలేదు.

దబ్బి 1కి వెల 0-3-0 అణాలు.

వగుళ్ళకు లైలము

అజీర్ణము, అకలితలు, చర్మము, కాగకమునలము తగిలినవారు పగిలినవారు

వారులయ, బలపుట్టుకయు సంధించును.

ఈలైలమును రాచిక బగుళ్ళమానిజల

పోయి మంచిచెప్పును రాగలకు. దగుళ్ళ

నొప్పియు కలుగును. స్వల్పప్రకరము.

వెల దబ్బి 1-కి రు. 0-6-0. వి. పి. వేరు.

మోహినీ లైలము

మోహమును, కండ్లకు చూపుచేయును. తొండుకలు నునుపుచేరును. కురులు పెరుగును.

5 తులముల నూనెగల సీసా వెల 0-12-0.

మూలశంకకు లైలము

మూలశంకవలన ఆసవమువద్ద చర్మము లావుబాగి మొలకలువర్పడి యమిత బాధగలుగును.

దబ్బి 1-కి వెల 0-12-0 మాత్రమే.

కలరా మాత్రము

కలరాతగిలినవెంటనే మందుతీసుట ఆవశ్యకము. కలరాకు బహుశ్రేష్ఠమైనది.

12 మాత్రముల దబ్బి 1-కి వెల 0-6-0.

తేలు మందు

ఈ మందును కుట్టినచోటరాచిన బాధ మాయమగును. ప్రతియింట నుండవలసిది.

సీసా 1-కి వెల 0-8-0 అణాలు మాత్రమే.

వజ్రగుళికలు

ధాతుపుష్టికి, బలమునకు, రక్తవృద్ధికి, శక్తికి, వజ్రాయుధము.

20 మాత్రములదబ్బి 1కి వెల 1-0-0.

రోమహరి.

ఈశస్త్రమును నిజోపగతిగా కలిపి వజ్రించిన, రోమములు తొండు నిమిషములలో మొదలంట రాల్చిపోవును. దీనివలన

చర్మము నలుపెక్కిదు. మంటయుండదు.

దబ్బి 1-కి రు. 0-8-0. వి. పి. వే. 0-12-0.

నామర లైలము

తొండు, కీడు, వీనుగుగ్గి, దురద, రసికారుట మొదలగువాటికి మంచిమందు.

దబ్బి 1-కి వెల 6 అణాలు మాత్రమే.

జ్వరహరి

చలిజ్వరము, విషపుజ్వరము, మన్యజ్వరము మొదలగునవి జ్వరములకుదివ్యౌషధము

సీసా 1కి వెల 0-12-0 అణాలు.

కర్ణశాలహరి

5, 6 బొట్లను చెవిలోబొసిన బాధతగ్గును. మంటయుండదు. త్వరలో మార్పును.

సీసా 1కి వెల 0-6-0 అణాలు మాత్రమే.

సుఖిపోగి మాత్రము.

కొడుకు సవామేహములకు ఈమాత్రము బాగుగ పనిచేయును. వీనిని తినుచువుండు

పడినచోట సుఖిపోగి లైలమును రాయవలయును. ఇవి రక్తకుద్ధికి మేహకారక బా

ద్యములకు కూడ చాల ఉపయోగకారి. 20 మాత్రములదబ్బి 1-కి వెల రు. 1-0-0.

సుఖిపోగి లైలము

దబ్బి 1-కి రు. 1-0-0. వి. పి. సహా 1-4-0

విధములకన్ని ప్రకరములకును, కొడుకు పుట్టకును ఈ లైలము ఉపయోగించును.

ఈలైలమును రాచిక పుట్టుక మూనును. చోపటికి మాత్రములకు ఉపయోగించును.

ఇది అమృతాంజనము డిపో, ఇది

గంజ, ఖేరిరోడ్డు, ఘోర్టు బొంబాయి.

ఈ, ౬, ౭, తంబుకెట్టి వీధి, జార్జిటౌన్, మద్రాసు.

కీర్తిశేషులైన లోకమాన్య గోఖలేగారు

I
[వేమూరి వ్యసించా శాస్త్రిగారు.]

ఆర్యాభవః॥ గోపాలకృష్ణ గోఖలేగారు! భువికీర్తి
మనుషులం లభ్యమాణ కీర్తియేవాత్మం గతవాన్మతిమాన్విహాయ
భరణీంశః॥ ౧॥

పుణ్యైర్బలతే కీర్తిం కీర్త్య పురుషస్యపుణ్య మన
మేంకుం తద్వహుపుణ్యజగతి॥ ముత్త్యో గోక్షే శివోభాగః॥ ౨॥

శాస్త్రబుద్ధిచరిత్రం శాస్త్రార్థం యశోదయాత్మమ్
గోపాలకృష్ణ మేతం॥ గోవాశ్రమే జాతమితియుక్తః॥ 3॥

స్వభటుంబాభ్యుదయాం యతే సజ్యోపి త్రిత్రిమ
చిత్రమ్॥ చిత్రమయమేక ఏవానుభవాభ్యుదయా న జగతి
జగత్సోఽపి ౪॥

స్వాత్మ్యాగ పునస్సర్వ శాస్త్రాంసంతమేషయతేష్ట
శ్రుత్వాతం చుద్గతం కోవామఃపూర్వ వే నియతేన॥

II
[శేషులైన]

మార్క 1:—కీర్తిశేషులైన గోపాలకృష్ణ గోఖలేగారి
ఆకాలపు మరణమువలన కర్తవ్యఃఖమును వారిటులుంబును
వారియెడ సానుభూతిని తెలుపుటకు 1-8-15 సోమవారం
సాయంత్రము 5 గంటలకు ఈ గ్రామమునందున్న శ్రీ రామ
కృష్ణ పఠనమండలి వర్ధులు, మ-గా-శ్రీ, గోటూరాజు శింకు
పంతులుగారి యాజమాన్యముక్రింద ఈ దినకు తీర్మానములను
చేసితిమియులనునపంపి (1) గామకృష్ణపఠనమండలివర్ధులు,
శ్రీయుత గోపాలకృష్ణ గోఖలేగారి మరణమును దుఃఖించుచు
వారి కుటుంబమువారికి తమ సానుభూతిని తెలియ శేయు
చున్నారు. (2) వై తీర్మానమును వారికుటుంబమువారికిని
హిందూతేజ సేవక సంఘమువారికిని పంపించబడెను.

III
[దెందులూరు, వివేకానంద పఠనసంఘము]

సోమవార 28వ తేదీన పురజుల పత్తమున పఠనమంది
రములో బ్రహ్మశ్రీ వైదేహాచారి వేకంట వారాహగారి
యాజమాన్యమున కోకసభ జరుపబడి ఈక్రింది తీర్మానము
లంగీకరింపబడెను

1. గోపాలకృష్ణ గోఖలేగారి మరణమునకు చింతింపు
వారిభార్యపట్టును నీ పఠనమండలియన నెలకొల్పటకు తీర్మా
నింపబడెను.
 2. గోపాలకృష్ణ గోఖలేగారి యాత్మార్థప్రీతింకు
4-5 వేల బీదకు రెండుదిగులు లన్న దానమును వికలాంగులకు
వస్త్రదానమును చేయుటకు తీర్మానింపబడెను.
- ఆ సభయంకే గౌరవరీతులుగు. శ్రీనివాస శాస్త్రి
గారిచే చిట్టనిర్మాణ సభలో ప్రవేశపెట్టుబడిని రజస్వలనం
తర వివాహపు బిల్లును స్వానుజ్ఞేయములకు నన్నయగారికి
సువాజు పంపుటకు తీర్మానింపబడెను.

IV
[మం. వేంకటేశ్వరగారు.]

గోక్షేమహాత్ముని నిర్వాణమునకు భారతేశ్వరున నానా
ముఖములనుండి ముహూర్తకారణము వివరమున్నవి. కవులు
తమ హృదయనిర్వచమును వెల్లడించుచున్నారు. ప్రతికాధి
పతులు తమ యువతాపమును బ్రకటించుచున్నారు. దేశభక్తులు
దేశమాతకు వాటిల్లిన తీవ్రని లోపమునకు దుఃఖించుచున్నారు.
సంఘసేవకులు తమ సానుభవముని గోల్పోయి పలచించు
చున్నారు. ఆ బాలగోపాలమును ఆ మహామహుని యకాల
మరణమునకు నగచుచున్నారు. ఇది కాదు చేయవలసిన పని.
ఆ మహాపురుషు డెప్పుడు అదృశ్యరూపమున భారతా కాళమున
బ్రకాశించుచు తనభారతసోదరులస్వధర్మనిర్వహణమున ఆశుర
ముఖో నిరీక్షించుచున్నాడు. భారతవన్నె మెల్ల ఆ రాజయోగికి
బులుబడియున్నది. మన వంశసోదరులు గోక్షే మహాత్మాగి
యొక్క నిరంతరజ్ఞేషము కృష్ణాత్మ ఆ మహామహుని పరమ
మనోరథమైన దేశసేవక సంఘమును నెలకొల్పటకు సంశ్రించి
యున్నారు. ఆయన శ్రీ గురూనుమగాని చట్టి వాచానుమ
కాదు. చట్టిమాటలలో మనము కృతజ్ఞతను వెలిబుచ్చుట
కార్యమగునదిగా నా మహాపురుషుని యాత్మకు సంతోషాన
హము కాటంగుటయు కాక తీరస్కారముగ నుండ నుండును.
ఆంధ్రమహాశయు లీ మామూలును ప్రసించి చిరకాల తింతిత
మైన కాశ్యపు నికలైన నెనదేన్ బులుబుడుకులగుచుగదా!

V
[సరస్వతి నిలయ పుస్తక భాండాగారము కేటి]

ఈ భాండాగార పత్తమున 27-2-15 తేదీ మధ్యా
హ్నము యింపగల్గో కార్యదర్శిగానుండి చనిపోయిన మామిళ్ల
పల్లి వెంకటరత్నముగారి స్థానమున మరియొకరిని యెన్నుకొను
టకు సజబరీగిడి ఆ సభకు నూ గ్రామవాస్తవ్యులగు మంత్ర
వారి చివకాయయ్యశాస్త్రి పి. యే. గారు అగ్రాసవాధి
పతిగా నెన్నుకొనబడిరి. సభ జరుగదముగా నెరజేరినది.
కాలనాధభట్ల బాసకిరామయ్యగారు కార్యదర్శిగా భాండా
గార సభ్యులచే నెన్నుకొనబడిరి. సభయంకు క్రమమగా
వైఖప్తార్దన; నేటికిగల భాండాగారపు స్థితి యొక్క నివేది
కము, కీర్తిశేషులయిన లోకమాన్య గోపాలకృష్ణ గోఖలేగారి
మరణమునుగురించి గ్రామజనుల విచారము, కీర్తిశేషుడయిన
కార్యదర్శిగారి యెడల సమాజమువారి సానుభూతి, విద్య
యొక్కయు వార్తాప్రతికాభాండాగారములయొక్కయులాభ
ములు, వికమత్యము, రాజభక్తి, మొదలగు విషయములు
చర్చింపబడెను. అగ్రాసవాధిపతిగారు మృదుమధుర వాక్కు
లతో రాజభక్తి గురించియు, గోఖలేగారి పవిత్ర జీవితచక్ర
లను గురించియు ప్రతివాదివ్యాకరణము నాటునటుల చక్కని
భావములతో గంభీరముగా ఉపన్యసించుటయే గాక భాండా
గారమును అభ్యర్థి పరుచుటకు నడుమకొన వలసిన విషయము
లను గురించి సభ్యులను సూచమున గూర్చి గ్రామజనులను
పెచ్చించిరి. పిమ్మట అగ్రాసవాధిపతి గారికి కృతజ్ఞతా
వందన ములతో సభ యుగంపబడినది. అని కార్యదర్శిగారు
వ్రాయుచున్నారు.

VI
[శ్రీ కృష్ణరంజనిసమాజం సెక్రటరీ, పల్లి సబ్బు.]

నేను 20-2-15 తేదీ గ్రామాంతరము తెల్లయుండి
28-2-15 రాత్రి 11 గంటలకు యిల్లు చేరినప్పటికి మాపుర
జనులు నిద్రావస్థను పొందగలిగియుండిరి. నేనదివలలో చూడ
వలసియుండిన టరాలా చూచుచుండిని. మధ్యలో 20-2-15
తేదీగల ఆంధ్రసప్తతిక చేతికిరాగా తేలికగా నుండెను. కాద
నిమేమాయని విచ్చిమాడ లోకమాన్య శ్రీమద్ గోపాలకృష్ణ
గోఖలే (మధురస్వాముల) భార్యపట్టును దర్శించగల్గి
స్వానుభవానంద భరితుడై ప్రతికాలముత్సవమును యరచితిని.
17-2-15 తేదీగల తిలకగారి కథనమునకు ప్రతికథనము గోక్షే
మహానుభావులు ప్రకటించిరి కాబోలునని సందర్భం కత్తూహ
లుడనైతిని మరు రెప్పపాటున దుఃఖాగ్ని జ్వాలాకీలింపగు
(కీర్తిశేషులైన లోకమాన్య గోఖలేగారు) అను తెద్రతకుర
ములు నయనేంద్రియముల ద్వారా సర్వోద్రియములకు వ్యా
పించి నుమాగుంటకాలము మెరుగవించినదాయెను. అట్టి
సమయముం యెవరో చింతింపకుమాయని పున తట్టి నట్లుండె.
నేనంతట కవచిచ్చి శోకాయుజంబులు చిందువారి దేశ
సేవాసంకండితి హృదయారవిందులకు మధురస్వాముల
భార్యపట్టును పలుమారు నీక్షించి నమస్కరింపుచు చాల
సేపునకు గాని వారి మహాప్రస్థానాంశములను సంపూర్ణముగ
చూడజాలకపోతిని. శ్రీమద్ గోపాలకృష్ణ గోఖలే ప్రత్యేకాత్మ
పరమాత్మాదర్శక ప్రతిబింబితమయ్యెను. ఇండియాకల్పభూజ
ము ఇంద్రసదనంబునకే గె. ఆర్యావర్తము సంకర్తమయ్యె.
దేశ సేవక సంఘము సభావచునుబడె ననాధ శరణాలయ
మెల్ల నల్లకల్లాలమయ్యె. తేయేల ప్రపంచిమెల్లపాడై తోవె.
ఈ ప్రతికామాపమున తత్సంతకులకును, సర్వులకును, నిర్భ
రితులగు దుఃఖమును వెల్లడించితిని, వెల్లడించితిని, వెల్లడించి
తిని. ప్రతికల తే 1 దిన జరగగల మా కృష్ణరంజని సమాజ
సమావేశమును 1-8-15 తేదీన గోఖలే (మధురస్వాముల) గౌర
వాన్నిమిటి తదాత్మకాంతికొంత పనుగు బీదలకు అన్న
నానము చేయునట్లు తీర్మానింపుకొంటిమి.

VII
[సెక్రటరీ సుభుము-సెనాయిపేట, సేలం.]

కీర్తిశేషులైన లోకమాన్య గోపాలకృష్ణ గోఖలేగారి
ఆకాల మరణానుభావమును, కృతజ్ఞతను జాపుటకై సేలం
సెనాయిపేట టవున్ స్కూలులో "సెక్రటరీ సంఘము
నాను" నిర్వహరమునాను సాయంకాలము ఒక గొప్పసభను
చేర్చింది. ముదిరింపు సభకులతో క్రిక్కిరిసియుండె అగ్ర
సవాధిపతిగారు బ్రహ్మశ్రీ. వీలు వీరరాఘవాచార్య స్వా
ములు గోక్షేగారి జీవితచక్రమును గూర్చి వ్రావడమున సమస్తా
రముగా నుపన్యసించిరి. వ్రావడపండితులు పద్యనాటకాలలో
గోక్షేగారి దేశభియామును గీర్తించిరి. బ్రహ్మశ్రీ, లండన్
మిమక్ స్కూలు వ్రావడపండితులు గోక్షేగారి యుత్తమ
విద్యాధి వాగ్ధోరమును ప్రశంసించుచు తింతివాస్తవకు మూరి

తలకును, మ్రొందక సేవాసంఘము వారలకును సంవలయునని
ప్రేరేపించిరి. లాజిక్. ప్రా ఫెసర్. ఈశ్వరగజ్జనుతరింప నెవరి
వశముగాదనియు మనవిజభక్తిని వారికడమాపుట శ్రేయమైన
చో గోక్షేగారు నటించి జనులకు లోకోపకారమును స్వాత్మ
త్యాగపరాయణత్వముతో భారభోసినమేటకు మనము వారి
మార్గమున ముందంజ వేయవలయునని అతి ముత్యాగ్రహులతో
ముచ్చటించి తింతివాస్తవకు పంపుటకు అనుమించిరి. సెక్
వల్ హెడ్ మగాపు ఎన్. కె. నుబ్బురాయశ్రేష్ఠిగారు
గోక్షేగారిని "పురుషోత్తమవారత"ని ప్రమాణములతో జోధ
పఱచి ద్రవ్యముపోగుచేసి యొక కాశ్యత జ్ఞాపకచిహ్నమును నే
ర్పయవలయునని ప్రేరేపించిరి. అందఱును అంగీకరించిరి. తంతి
వార్తలను పంపు టావశ్యకమనిరి. మాద్రాసు బాంకు మగాపు
ఎస్. వి. గోపాలంగారు "గోక్షేగారు" నర నారాయణాన
తారంబనియు ప్రతిమనుజుడును ఈమహానుభావులను ఆరాధిం
పవలయుననియు, వారు ఆనతిచ్చినమేటకు మన కార్యజాల
మున చరించుమాపుట ఆ రాధననూచకమని ప్రశంగించిరి. సభా
కార్యదర్శులు పండిత. టి. నుబ్బరాయ శ్రేష్ఠిగారు రెండు
పద్యరాజములుపాడె వారి యగ్ర గాంభీర్యమును విని ఘలకాం
కితచేమాలై సభికులు యావన్మందియు నిశ్శబ్దముగా శ్రేణులు
నుండి కన్నురుజార చేతులు జోడించి ధ్యానపథులై నిలిచిరి.
ఒకసభకమిటి యేఱుచిరి. వీరు ద్రవ్యముపోగుచేసి
జ్ఞాపకచిహ్నమును ఏర్పరచుచునని తీర్మానించిరి

పోరు సెంటుజారి గెడెటు.

విజయనగరము తాలూకాలోన్లు. మంతా నూర్య
వారాహుని పంతులుగారి స్థానమున గజపతివనగరము రాజా
అమిను విజపురపు రామరావు పంతులుగారు మెంబరుగా
నియమింపబడినారు.

నందిగామ రేంజి —రాజమహేంద్రవరము (రెయింగు
పాతకాల మాడల్నేక్కు ను మూడవ యస్టింటు ఎన్. నాన
భూవణముగారు నందిగామ రేంజికి న్యూక్లర్ మెంబరరీ,
సబసిటెంటు ఇన్ స్పెక్టరుగా నియమింపబడినారు.

సబసిటెంటు గుప్త నాగించి. —వైద్యపాతకాలలో
విద్యాభివేతనము లిచ్చి 40 మందికి వైదవదిక్కియుక్తమైన
వైద్యవిద్య నేర్పబడును. అందులో 30 మందికి గంజాము
విశాఖపట్టణము, గోదావరి, కృష్ణా, గుంటూరు, కర్నూలు,
జగ్గిరి, అనంతపురము, కడప, చిత్రాపు, నెల్లూరు జిల్లాల
నుండి మాత్రమే తీసికొనెదరు. దీనికి సంబంధించిన నిబంధనలు
ఈకారపు, నెజెట్టులో ప్రకటింపబడియున్నవి.

నవ రిజిస్ట్రారుల మార్పులు. —కంజీవరము రాజారావు
గారు బళ్ళారిజిల్లా సిరుగుప్పనుండి సేలముజిల్లా, హోమనగ
కును, రామనాథ సవానంద టాకరగారు హోమనగనుండి
గుంటూరు నెల్లూరుజిల్లాఉదయగిరికి, నున్న అబ్దుల్ బ్రహమాన్
సాహేబుగారు ఉదయగిరినుండి యాజిల్లాకే సంబంధించిన
విషయిండకును, ఒంబడివేలి నటేశయ్యు కృష్ణస్వామిశాస్త్రి
గారు బళ్ళారిజిల్లా ఉరవకొండనుండి గుంటూరు నెల్లూరుజిల్లా
చిలకలూరుపేటకును, ఎలయకల్లి రంగారావుగారు చిలకలూరు
పేటకుండి యజేజిల్లాలోని దొకిని, సెలవుగూర్చు కాస
గోడు కేంకటరావుగారు దొకినుండి బళ్ళారిజిల్లా ఉరవకొం
కును, బదలాయింపబడినారు. (ఇంతుకల్ల కంజీవరము రాజా
రావుగారి నిది వ ఆ లో వి సు కొండకు చేరిన యే
ర్పాటురద్దుకాబడినది.) ఎన్. కృష్ణస్వామయ్యగారు కృష్ణా
జిల్లా నందిగామ నుండి చల్లపల్లికి, తుంబకనము వేంకటేశ
య్యగారు చల్లపల్లినుండి నందిగామకును బదలాయింప
బడినారు.

సెనుగు దురుసర్జిలు. —తరభానుదాసు జనురా
మయ్యరు నుబ్రహ్మణ్యయ్యగారు మూడవ తరగతి స్కూలు
అసిస్టెంటు ఇన్ స్పెక్టరుగా ప్రావేశమమింద సెనుగుదురు
సర్కిలునకు నియమింపబడినారు.

ఎన్. వి. రామకృష్ణ నాయుడుగారు —అరవగోడు
భారణ్ణు రేంజుగానుండి 1914 వ సంవత్సరము ఫిబ్రవరి 17న
తేదీన సన్నెండు చేయబడిన గూయనను నిలిచిన కాలపు
తీతిము మజగాకట్టియిచ్చి తిరిగి పనిలో ప్రవేశపెట్టుకొన్నారు.

రేంజు బదిలీలు: విశాఖపట్టణము జిల్లా సబసిటి
గొలుగొండరేంజిలో వివేయించున్న ఎన్. ఎమ్. కృష్ణ
స్వామిగారు, గొలుగొండ రేంజికిని, టూంబ గారు సెలవుతీరి
నప్పుడు ప్రవేశించువధితిని గంజాముజిల్లా ముందారేంజికిని,
వి. పి. జోగేశ్వరరావుగారు, సెలవుతీరవప్పుడు ప్రవేశించు
వధితిని గంజాముజిల్లా బుగనారేంజికి, టి. వి. నుబ్బరాయ
నాయుడుగారు, సన్నెన్ నుకాలమును తీరవప్పుడు ప్రవేశించు
వధితిని, కర్నూలు వెన్ను, వేచెపురేంజికి నియమింప
బడినారు.

పరమార్థ.

మంగిపూడి వేంకటేశ్వర్లు

ఉ. దానినొకటి జ్వరముదాకి తిపించుచున్నట్లు చూపుచు
 వ్యాధి ముందు జన్మకొని ధాత్రుననున్నట్లు తెల్లదల్లుటలో
 ముందు ముందు గొంతెనకంబునుటిల్లె శౌర్యకో
 భాగ్యవై నీకతన భాగ్యమాత్రా వీరమాత్రా! 1

ఉ. హిందవులందఱును మిగులహీను లహీనుల మైనమాట వా
 రెందును పాటిరాగము, పేరనచేసిక జాతులెల్ల నీ
 చందముఁజూచి కంఠపడసాగి నేడివెనాక మమ్మనా?
 పంజరగాగు నీనుతులు భారతమాత్రా? వీరమాత్రా? 2

తే. ఇంతిమేను కన్నుల నారిలునూడ
 నట్టిలాయలకంపన్న గల్గువోయి
 పేరు కొననేటికడనేడు? పేరుగావు
 యూరు నీవ్వున సామెత ముత్తదాయె. 3

తే. కొమ్మయింకవగట్టిన గడ్డయనుచు
 పాలతిల్లెయింటికి ప్రాయయటంచు
 సాదు మున్నుచు నీస్తోత్ర సాతములను
 నందలాడినోట కే నేడువీరు. 4

ఉ. కాలముపండి మంచి మనకాకము లట్టి వాఁడు గాక మ
 మ్మలము వొర్లి స్వతుచో కాటపుగోర్తి కడింపచ్చునే
 కాటమిచ్చి క్షుద్రశంక వనమేమిమిగాని భ్యాతిచే
 గాలమెక్కిలిమేలు చిరకాలముక్రందన వీరమాత్రా! 5

ఉ. ఎల్లనివానిని నాలుగుమూలల దెల్లదీవులం
 దెల్లను నప్పి పట్టికదే! పగదోపగ నన్నదాక; నా
 తెల్లనివాక హిందువులు భీరవరుల్ జుజ్జువీరులం
 చెల్లెడఁజాటుమండు మద్యమై గాడఁట! వీరమాత్రా! 6

ఉ. భారతయుద్ధమందెపుడో భాసవివారట ద్రాణుఁడనె,
 మహావీరుడ్రాణపుత్రుఁడను విప్రులలోరణకూరులందు
 చేసెము గాక నాడుటలు చెల్లెన నేటిక మిక్కితీతుత్.
 భూరణిజాగణంబునకు గొంక పోవుటచేతి మాత్రా? 7

సీ. పిదగుపండులఁబోలు పెనుఘోరిగులగుండ
 కడఁబెండుకడ కెదురెగువారు
 పడివానలట్లు వైచుట బాంబుగుండకుం
 గలగుండువడక జక్కాదువారు
 ముడుతదండఁగ బచ్చెరుకుపాకుగుండఁ
 గనెగుండెచడక మార్కొనెవారు
 అకసిఘోరిమట్టి నిశితానీహతులకు
 నెఱుంగఁదలమున నెలుచువారు 8

తే. దండెనుమునమించి యెద్దండవృత్తి
 గండకంబులలోని కొక్కటను జొచ్చి
 శత్రుమాణకర్మముల్ నలుపువారు
 పిరమణులట్లు నీనుతుల్ వీరమాత్ర 9

ఉ. వేడుకతో వివాహ శుభవేదిక నెగులాగుటల్
 ప్రోదనంబునక మెఱసి ముచ్చటలాడుచు వీరగీతిముల్
 పాడుచు నేను నేనుచు బంతుములాడుచు వార్ష వారినో
 లాడుచు శత్రుకోటి సురుమాడెడు సేవజమాదుమమ్మనా? 10

సీ. హిందవులన నెంతి మ్రందింతునని వచ్చు
 వైరము వకవకలు గాక
 భాగ్యములు బట్టి పంపిత గదయంచు
 వచ్చువీరులు గచ్చు విచ్చుగాక
 క్రొందవులం గానె యెప్పుడొరు రలంచు
 మెగియు శత్రులు విచ్చు ముగ్ధగాక
 అన్యసంతతి యెల్లరలనులే యనిమాచు
 విమతి నేనలు వికావకలు గాక 11

తే. పొంతుఁగొని గర్జించి చెంగలించి
 లోక మెల్లను నడలి చీకాకుడఁగ
 క్రొవోధాటన మొనర్చి జయముఁగూర్చి
 కేచ్చుచున్నారు నీనుతుల్ వీరమాత్ర! 12

ఉ. కుంకన కాత్రినపెనవై కుటికయక్షిణోగశార్యంబున
 బంకవ్యూహంబున మరచుచున్ నిద్రాపానీయముల్
 వెనుకన్ నీనుతులెవ్వరుగని యావిష్కరించు క్రానులన్
 గానారెంతటి భవ్యలాయపుడు నీనున్ బుత్రులాయమ్మనా! 13

సీ. మునపవలెగా కనిపడెద గాకేసి
 యంగిమలెగావలెఁబరింక
 ఇన్నాశ్వుతలెగాక యెల్లలోకము నిన్ను
 సరియైన సేయుచు మసలునింక
 ప్రాక్రమిచి మహాభామలలో నీరు
 గొంకసానంబు గలుగునింక
 ఇందాకవలెగాక యిది మొదల్ నీమాట
 వన్నె వాసీయుఁ గాంచి వరలునింక 14

తే. ఘోరసంగ్రామ మయ్యడితీయలో,
 నిఖిలయంత్రంబు లెల్లడ నిండునింక
 ప్రబలు నీరూపుకన్నుల పండునింక
 భాగ్యవతము! నీవింక భారతరాంబ! 15

మునగాల బహుమాన వ్యాసము

1914

IV

విత్తముల నెన్నట.
 తెలుగులో బ్రతుకొంది మొక్కయను సామెత కలదు.
 కాని రైతులు విత్తములనంత బాగ్రత్తతో నెన్నుచున్నట్లుగ
 పడదు. బాగుగా పండిన రకములలోని మంచి విత్తములను
 రకమున కొక కుంచెడు బాగ్రత్తచేసి బాగుగా తయారుచేసి
 చేనలో పండించినచో నాపంటలన వచ్చిన విత్తములు మరు
 నటి సంవత్సరము నేరీకంతటికిని పుంపడును. అరీతిగా ప్రతి
 రైతును మంచిరకము విత్తములను స్వయముగ నేరుకొన
 వచ్చును. పితాపురమునేరీలో నిలువై పెత్తురకముల విత్తన
 యలు చేయుటదీని. వీనతో సాగుచేయుటదీని భూములలో
 పంటలు బాగుగాపండినవి వానినికొనిన రైతులుచెప్పిరి.

జహనుజేతపువారు
 2 నేర్పనీళ్లలో 1 నేరుకప్పునగలిపి విత్తనములవానిళ్లలో
 పోయగ బరువుగనబడని విత్తనములను నుల్లెడు మైదురులో
 నీపద్ధతి యవలంబింపగ చాల లాభకరముగ కనబడెనది.

విప్రుగావెరిగిన మొక్కలు
 పొలములలో సస్యమువెరిగి యున్న ప్రభు మొక్కలలో విప్రుగా
 వెరిగి బాగుగా వెన్నుచేసి గింజపుగా గట్టిన దంబువైన
 వానిని ప్రత్యేకముగ నుర్చి ఆ గింజలను విత్తనములక్రంద నుల
 నొంగింబుటసర్వకేయము. దొరికినమువారి నేరిలలోకొన్నిటి
 యం దీపద్ధతి యవలంబింపబడుచున్నది. ఇందులో చేరుచేసి
 గా నాలుబడిన మొక్కలలో మొదటిపంటమార్తెను బాగుగా
 పండి తరువాత నానీడెరుకములను పరిశ్రమించి తక్కువవాని
 నేరి వీనలనవచ్చిన విత్తనములను తీయుదురు. సాలూరులో
 నీరిని గుడను సంబధాన్యమును సేన్యము చేయగా మా
 మూలుకన్న నెత్తుకపంట పండినది. 100కి 50 రెట్టుధికముగ
 పేరదేవియాలలో గాకర్తులలోగాను పండించగలిగిరి.

ఒకరకము మంచిదని నిర్ధారణ చేయుటకు వరుసగ
 కొన్ని పంటలు పండిచిన గాని వీలులేదు. అట్లు నిర్ధారణచేయ
 బడిన కిమ్మటగుడ నారకము కలితిగాకుండ చూడవలయును.
 మరియు నీ మంచిరకమునకు ప్రక్క మరియొక రకమును వేసి
 నచో దిసిక భంగము కలుగ గలదు.

విత్తనములను మార్చుట.
 పంటబాగుగా పండుట కప్పుడప్పుడు విత్తనములను
 మార్చుట గూడ నవసరము. కృష్ణజిల్లాలలో 15 సంవత్సరముల
 క్రితము ఆట్రగడధాన్యము సాగుచేయుటకు మందెను. రాను
 రాను పంటతగ్గిపోవుటచే కొంతాకు కీలను, అమ్మకేన, సాగు
 చేయ సాగిరి. వానిపంటగూడ తగ్గుచుండుటచే విప్రుడు కృష్ణ
 కాటుకలను మరీయొకరకమును విరివిగా సాగుచేయ చున్నా
 రు. ఒక్కరకము విత్తనములనే వరుసగా కొన్ని సంవత్సరము
 లొక్క మడిలో సాగుచేయుట వలన నావిత్తనము లా
 భూసితీ కలవడి సారహీనములగును. మరల మార్పుగలిగినచో
 నవి మొదటి వలెనే బాగుగా పండునని
 దీపిల్వగారు నీలోనులో నొక వ్యాసమును చదివిరి.
 భూమిలో బాగుగా తెల్లవిరుచుట మున్నగు పనులుచేసి చ
 క్కిజేయుట వలననగుడ పంటలు బాగుగా పండును. శివగిరి
 నేరీలో నుపయోగింపబడుచున్న మాదిరి ఇనుపనాగలి ఇనుక
 నేలలకు బాగుగా నుపయోగించును. పాచ్చుతగ్గులు లేవండ
 పొలమంతయు సుమట్టుముగ నుండుటకు సుమట్టుపు బల్లను
 గూడ నుపయోగించవలయును. కొంతలు క్కానే పొలమును
 కున్నట్లవలన (లోమ్మ) బంకమట్టి (సాండిలోమ్మ)ఇనుకబం
 కమట్టికల భూములలో (తేలొమ్మ)నిదిలాభకారి కాకపోవుట
 సరిగదా నష్టమునుకూడ కలిగించును. ఇందుల కాయాభూముల
 లోగల క్రెములే కారణమని డాక్టరు కొల్లూరు గారు నుడిచిరి.

పితాపురమునేరీలోని బంకమట్టి భూములలో వర్షము
 లు మరియవపుడు నీరుపెట్టుకుండ పొడినేలను దుక్కిదున్నట్లు
 యే వరిపంటకు లాభకారిగానుండెను. 1911 లో మావిల్లు చి
 గుర్తుకాలమున పడినజిల్లాలలో దున్నబడిన భూములలో నధి
 కముగ దున్నబడిన తక్కినభూములలో కన్న 849 పొనుల
 యెక్కువ పంట పండినది. కాన నట్టి భూసాగుముకల భూము
 లన్నిటియందు నీపద్ధతి యవలంబింపవచ్చును.

నీరుపెట్టుటలో బాగ్రూకత
 నీరుపెట్టుటలో తగు మాత్రముగ పెట్టవలెను. ఏకము
 కలన నీరుతోడుభూములలో తూరలగుండ నీరుపెట్టబడిన
 భూములయందుకన్న పంటబాగుగా పండినదని చెప్పబడుచు
 న్నది. దీనికి కారణము ఏతమువలన నీరుపెట్టుటచేత నీరు కిగు
 మాత్రముగ పెట్టబడుటయే యగుచున్నది. ఇట్టిపొలములనే
 కారము (ఏతము) తోడుపంపులందురు.

కొర్టు వ్యవహారములు

జార్జి టవున్ పోలీసుకోర్టు

[న్యాయమూర్తి: మహారాష్ట్రము శాస్త్రి గారు.]
 మదిరాసు కార్పొరేషనువారినిదాదావా.
 నాలుగు వేలరూపాయలు నష్టపరిహారముకొరకు గార్జి
 టవున్ కోర్టును గోవిందగ్రామజిల్లాను జాతెడు మదిరాసు
 కార్పొరేషన్ వారినిదాదా. కంట్లాక్తురు భావ్యంగాయిదు
 గారినిదాదా వావారెచ్చెను కార్పొరేషన్ వారి యుత్తరువు
 ననుసరించి రెండవముద్రాయు బుజీయగార్ సత్రముబాటలో
 జలదారివిషయమై పెద్దఇనుపగొట్టములను నిర్మించునందగ్గ
 మున అబాగ్రత్తగ పనిచేసినందున, 1914-15 సం॥ మేనెలలో
 తాను తనపనిమీద ఆదారం వెల్లించుడగా, నొకచక్కమువిరిగి
 యొకతునుక జేగముగ తనవైపునకుచెడిరి యము తిగిలినందు
 లకు ఫలముగ తానుచేతిని తెగగొట్టించుకొనవలసి వచ్చెనని
 తెలియజేయుచు వాది ప్రతివాదుల వద్దనుండి వైదప్త పరిహార
 మును కోరెను. కాంట్లాక్తు మెరతులమేరకు పరిసందర్భ
 మునజరుగు ఆపదలకు కంట్లాక్తుదారుడు పూచీయగునేగాని,
 తమకు బదనామితేదని కార్పొరేషన్ వారు వాదించిరి గాక
 పోకల కడ్డుపెట్టిన నోటిను ఉండియు వాది ఆనోటినును నిరా
 కరించి యావారివచ్చి వేడుకచూచుచు అబాగ్రత్తగనుండిసం
 దున వెబ్బుతెగిలేనేగాని,తానును, తనపనివారును మంచినట్లులనె
 యుపయోగించి బాగ్రత్తగ పనిచేసినందున, తమయందు
 లోపములేదని కంట్లాక్తురు భావ్యంబాయడుగారు వాదిం
 చిరి. విచారణ జరుగుచున్నది.

[న్యాయమూర్తి: ప్రధానన్యాయమూర్తి, ఎయిలింగు,
 సుదాశివయ్యరు గారు.]
 ఫుల్ బెంచి విచారణ.
 స్కాల్సుకాజుకోర్టు విచారణాధికారము.
 సాత్తును స్కాఫీసముచేసినోనుటకు తనకుగలవాక్కును
 సిగరపరచుకొనుట కొకడు స్కాల్సుకాజుకోర్టులో తావా లేనల
 యనా? లేక, నీటిసిగోకోర్టులో తావా లేనలయనాయను
 సంశయమును తీర్చానించుటకు స్కాల్సుకాజుకోర్టు ఫుల్ బెంచి
 వారు హైకోర్టువారికి విన్నవించుకొనగా, తొలుత, న్యాయ
 మూర్తులు ఓల్డుఫీల్డు, తియాబ్బీ గారులు విచారణ జరిగించిరి
 గాని, వారికిని సందేహములేదనవలెను, ఆవిషయమున ఫుల్
 బెంచి విచారణకు పంపిరి. ఇట్టిన్యాయములను విచారించుటకు
 స్కాల్సుకాజుకోర్టువారికి అధికారము గలదని ఫుల్ బెంచి
 విచారణలో తీర్మానింప బడెను.

[న్యాయమూర్తులు: స్పెషల్సు, కేషగిరి
 అయ్యరు గారు.]
 పునర్విచారణ కుత్తరు వోసగుట.
 కడపజిల్లాలో నొకచోట నలుగురు కట్టెలు నలుగురు కై
 యడవికి వెళ్లి, కట్టెలతోడ తిరిగి వచ్చుచుండగా, ఛార్జెస్
 గార్డును, వాచేయను, వారినిజూచి మీరవరని ప్రశ్న చేయగా
 గుట్టుబయల్పడునను భయముతో వారు ఆయితపురను చంపిరి.
 ఈ నేరము బయల్పడెను. ఆ నలుగురును చార్జి చేయబడిరిగాని,
 ఒక్కడు ఆప్రావరుగ భావించబడి మర్నీంపబడెను. తక్కిన
 ముగ్గురి విషయమున విచారణ జరిగించి, నెవ్వు జడ్జి గారు
 మొదటి ముద్దయికి వదలిపెట్టి, రెండవ మూడవ ముద్దయలకు
 శిక్షనిధించిరి. రెండవ ముద్దముకి నిధింపబడిన ఉరిశిక్ష మీద
 అప్పీలు పెట్టుకొనబడెను. నెవ్వు విచారణలో విచారణ
 చక్కగ జరగలేదను అభిప్రాయముతో న్యాయమూర్తులు
 పునర్విచారణ కుత్తరు వోసగిరి.

ఏతమువలన నీరుపెట్టుటకు భూములకు నూతులు
 లోతుగ లేవపుడు రాజమహేంద్రవరమునకు సమాపముననున్న
 కడియములో నుపయోగింపబడుచున్న ఇనుపకారము నుపయో
 గించుట మంచిది. వీటితో నొక్క మనినమ్మకుండిన నీరుపెట్ట
 గలదు. నీరుపెట్టుటలో మెరకపలములు సవరించుటవలన నీరు
 త్వరలో పొలమంతటను వ్యాపించును. పితాపురము నేరీలో
 మెరకలు క్రెవ్వి ప్రక్కనున్న మెరకతోట భూములలో
 పోయూటవలన రెండుపొలములనుగూడ లాభము కలుగుచు
 న్నది. చదునుచేయుట కొకగ్రంథము వ్యాపబడినది. అది
 చాల నుపయోగముగ నున్నది.
 ఈరీతిగా పొలముల కన్నివిధములగు మశాగతులను
 చేయుటవలన మొదటిసంవత్సరముననే విశేషలాభ మగవడక
 పోయినను క్రమక్రమముగ కొన్ని సంవత్సరముల కధికలాభము
 కనుపడుట సత్యమని ధాకగ ఎన్జేటు నూపరింపెండెంటు
 జి. కోగిరాజుగారు ప్రాయమన్నాడు.

The Kistna District Co-Operative Bank (Ltd.)
Masulipatam.

కృపాదీప్తి కౌ-ఆపరేటివ్ బ్యాంకు (లిమిటెడ్) బందరు

మూలధనము 1,00,000

భాగము 1-1 రూ 100 చొప్పున 1000 భాగములు

ప్రస్తుతము వసూలు చేయబడిన మూలధనము 50,000

వడ్డీకి దాచివుంచుకొనె వారికి (డిపాజిటు చేయువారికి)

6 మాసములు వుంచుకొనెయెడల నూటికి సం॥కు రూ 5 చొ॥

6 మొదలు 12 మాసముల వరకు, 5 1/2 చొ॥

1 సంవత్సరము అంతకుపైన వుంచుకొనె యెడల రూ 6 చొ॥

వడ్డీ 6 మాసముల కొకపర్యాయ మివ్వబడును.

మదరాసు గవర్నమెంటువారి నెం 1267 రు G. O.

ప్రకారము గవర్నమెంటు ఉద్యోగస్తులకు మాత్రమే భాగములు

ప్రస్తుతము వచ్చును. వడ్డీకి దాచివుంచుకొన వచ్చును.

బంధువుల కొరతకాకకా, ప్రసాదించెను.

చివ్విం రాజువువారు, ఆనందీ కృతకరి.

సానికవార్తలు.

5 వ తేదీ గుక్రవారము

చిత్రకళా ప్రదర్శనము, నెనెటుహాను ప్రా. సా. 4-30

మదరాసుపార్లమెంటు, మొదటి సమావేశము

కె. ఎస్. సి. పి. హాలు పూ. 8-0

యూనివర్సిటీ సిండికేటుమీటింగు సా. 4-30

ఎస్. వి. లాస్ టెన్సిన్ టోర్నమెంటు,

చిహ్నము సా. 4-30

సివిలర్స్ నైలములు, క్రొత్తకట్టడములు తెలు

ముట, బహుమతులు పంచిపెట్టెను సా. 5-30

6 వ తేదీ శనివారము

చిత్రకళా ప్రదర్శనము, నెనెటుహాను ప్రా. 8-సా. 4-15

యూనివర్సిటీ సిండికేటు మీటింగు సా. 4-30

ఎస్. వి. లాస్ టెన్సిన్ టోర్నమెంటు, కట్టకడ

పటియాట, చిహ్నము సా. 4-30

సివిలర్స్ నైలములు, క్రొత్తకట్టడములు.

దీపముల వేళి:— కేండు, రేపు, ఎల్లండి సాయం

కాలము 6-47 గంటలకు దీపములు వెలిగింప వలయును.

కాలమానస్థితి:— నిన్న నడికోష్టస్థితి 87.2 మాత్రలు;

అధిమాన్యస్థితి 75-2 మాత్రలు.

తిరువల్లిక్కేణి యువన్యాసములు:— కల్లెట్

హాలులో కేండు సాయంకాలము 6-15 గంటలకు బారీష్టరు

అప్పా సరీభానుగారు సంఘసంస్కరణ సమస్యనుగూర్చి

యువస్థితిచెబెదరు.

సివిల్ ఆర్కన్ ఎస్టేలములు:— రేపుసాయం

కాలము 5-30 గంటలకు శ్రీగర్బరు గారు క్రొత్తకట్టడములలో

ప్రవేశోత్సవము గావించెదరు; ఎనైలము పాఠశాల విద్యార్థి

లకు బహుమతులు పంచిపెట్టెదరు.

సాత్ ఇండియన్ లాస్ టెన్సిన్ టోర్నమెంటు:—

ఈ నెల 6-వ తేదీ నాడెండు కట్టకడపటి యాటనుచూచు నిమి

తమాసాయంకాలము 5 గంటలకు శ్రీనెట్టండు ప్రభు దంప

తులు విచ్చేయుదురు; శ్రీప్రభుగారు బహుమతులు పంచి

పెట్టెదరు.

పోస్టులు నోటీసు:— వైలుదారి యనేక స్థలములలో

చెదరిపోవుటచేతను వంతెనలు చెరుటచేతను, కూనూరు మేట్లు

పాలియములనదును నీలగిరినైలు రాకపోకలుతిరిగిప్రకటించబడు

ప్రకటనము నిలిపివేయబడినది. ఇందువలన నుదకమండలము

పాసాల రాకపోకలు కొంతవఱకు కాలస్యమగును.

మదరాసు స్పృహింగు స్టూడెంట్స్ క్లబ్బు:—

ప్రభుసంతకర్తవ్యము జరగెడి చాంపియన్ షిప్ బంతులూట యా

నాలుగువసంవత్సరము చాంపియన్ షిప్ పీలునెల 5 వ తేదీని

ప్రారంభమగును. విశేషవిషయములు తెలిసికొనగోరుగారు

తండ్రిగూర్చు కొల్లావారియగవారము గోడునందున్న క్లబ్బు

యొక్క గౌరవాధికారి కార్యదర్శికి వ్రాయవలయును.

మైలాపూరు సంగీతసభ:— ఈనెల 7 వ తేదీయ
దివారముసాయంకాలము 4-15 గంటలకు కపాతేశ్వరాలయ
సమీపముందలి గోపాలనాయకుని పాఠశాల హాలులో నా
కపాటకచేర్చి జరుగును. వంధకోణమువాస్తవ్యులు అష్టపుత్ర
ఎస్. కేంకటరామశాస్త్రి గారు వేణుగానమునర్పెదరు; తిరు
నల్వేలి కల్లెప్పయ్యగారు ఫిడెలువాదించెదరు; తంజావూరు
బాలాజీరావుగారు వృధంగము వాయింపెదరు.

నర్సాపుర పరిక్షలు:—నర్సాపురము తాలూకాభి
వృద్ధి సంఘమువారు జరపు ఆంధ్రప్రదేశ్ బహుమతి పరిక్షలు
రాబోవు ఏప్రిల్ నెల 17, 18 తేదీలను పరిక్షార్థుల గ్రామ
ములలో జరుపబడును అవి డి. కోడండరాను స్వామిగారి
వ్రాయుచున్నారు.

వైగువార్తలు:— కడపిన ప్రిబరీనెల 27 వ తేదీతో
సంతమయిన వారమునందు వైగు అసంతపురము జిల్లాలో 25
మందికి తగిలి 18 రు చనిపోయిరి. ఉత్తరాగ్రాటు జిల్లాలో
20 మందికితగిలి 10 మంది చనిపోయిరి; బల్లారిజిల్లాలో 36
మందికి తగిలి 38 మందిచనిపోయిరి; దక్షిణకర్నాట 2 తిరి
తగిలి 1 డు చనిపోయెను. కోయంబుత్తూరుజిల్లాలో 2 రికి తగి
లి 2 రును చనిపోయిరి; నేలమజిల్లాలో 20 మందికి తగిలి 15
మంది చనిపోయిరి; తిరునాపల్లి జిల్లాలో 7 మందికి తగిలి 8
రు చనిపోయిరి. ఇతరస్థలములలో వైగుతగిలి, యనంతపురము
జిల్లాకు 1 డు వచ్చి 1 డును చనిపోయెను. ఉత్తరాగ్రాటు
జిల్లాకు 1 డు వచ్చి 1 డునుచనిపోయెను. బళ్లారిజిల్లాకు 1 డు
వచ్చి 1 డునుచనిపోయెను, నేలమజిల్లాకు 2 రు వచ్చి యొక
రునుచావలేదు. మొత్తము 5 మంది వచ్చి 3 రు చనిపోయిరి.

కీర్తిశేషులైన గోకేలుగారు మెరీఫ్ మీటింగు:—
నేడుస్థానాయకాలము 5.30 గంటలకు విక్టోరియాపబ్లిక్
హాలునందు, కీర్తిశేషులైన గా. గోకేలు, సి. వి. వి. గారి
స్మరణమును గౌరవించు నిమిత్తము మెరీఫుగారు సమావేశపఱ
చెడి సర్వజనీకసభలో గా. పి. ఎస్. శివస్వామయ్యగారు, సి.
వి. ఇ. సి. ఎస్. వి. గారగ్రాసనాధిపత్యము వహించెదరు;
ఈ క్రింది వైద్యమనుష్యులు ప్రసంగించెదరు:— గా. నవాబు
సయ్యదు మహమ్మదుగారు, ఇ. ఆర్. ఆస్పరమగారు, గా.
స్వామయ్యూర్తి టి. వి. శేషగిరయ్యగారు, గా. స్వామయ్య
యూర్తి ల్యాట్టిగారు, దివాక్ బహదూర్ ఎల్. పి. గోవింద
రావుసయ్యగారు, బారీష్టరు శేషదాసుగారు, జి. పి. నటే
శనగారు, గా. రావుబహదూర్ బి. ఎస్. శర్మగారు. యా
కూడ హాస్సేనుగారు, ఎస్. శ్రీనివాసయ్యగారు, సి. పి.
రామస్వామయ్యగారు, బి.నెంట్లు దొరసానిగారు, దివాక్
బహదూర్ సి. కరుణాకర మీనమగారు, సి. రామానుజము
వైట్టిగారు.

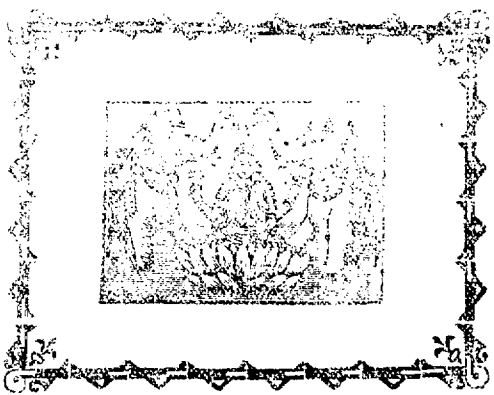
మదరాసు మహాజనసభ:— గా. వి. శ్రీనివాస శా
స్త్రిగారు స్థానిక శాసనసభలో ప్రవేశపెట్టిన రజస్వలా వివా
హ శాసనమును గూర్చి సభ వారి యభిప్రాయమును
తెలుపుడని ప్రభుత్వమువారు వ్రాసిన గామునగుతీయి యాలో
చించునిమిత్త మిదిగఱలో సమావేశమై నిలిపివేయబడినసభ
మొన్న సాయంకాలము మరల సమావేశమయ్యెను. ప్రతిపూల
వాద మధికముగ నుండుటచేతను, వాదములన సభ విడిచివ
ట్టు నోండుటచేతను, సభవారి శాసనమునుగూర్చి యను
కూలముగను ప్రతిపూలముగనుగూడ కేమియు చెప్పకుండు
నట్లు తీర్మానింపబడినది. ఈ మహాజనసభ కేవలము రాజ
కీయవిషయముల నిమిత్తము మాత్రమే పని చేయునది
యగుట యీ సభ సభావమునకు కారణము. ఈతీర్మానమును పి.
నాగభూషణముగారు ప్రతిపాదించిరి; ఎస్. సత్యయూర్తిగారు
బలపఱచిరి సభాసదులలో నెక్కువ
సభ్యుగలవారి హామిందిరి. ఇది జెనరలుమీటింగు; కే. బి.
రామనాథయ్యగారు గ్రాసనాధిపత్యము వహించిరి. వైద్యము
నిమిత్త మానుప్రతులకు పోస్టవారిలో చాలమంది పేదలగుట
చేత, గోగులయొద్దనుండి ఫీజువుచ్చుకొనట కారంభించునెడల
పేదనారు వైద్యసహాయము నొందుట కంటంకముగా నుం
డును కాబట్టి క్రొత్తఫీజు విధింపబడెనొడవని యొకతీర్మా
నమును, నెల్లూరులో సమావేశము కానున్న రాష్ట్రీయమహా
సభకు గా. పి. వీరగాంధువాచారిగారి సగ్రాసనాధిపత్యము
నకు నిశ్చారముచేయుచు మరియొక తీర్మానమునుగూడ నిసభ
లో గామిందింపబడినది.

అమెరికా దేశములోని విద్య
అమెరికాదేశపు సంయుక్తరాష్ట్రములలో పదికోట్ల
మంది ప్రజలున్నారు. ఇందు రెండుకోట్లమంది బాలురు
సామాన్యపు పాఠశాలలలో విద్యాభ్యాసమునర్పించున్నారు.
రూ. 4,00,000 మంది యువపాఠ్యాయులు వీరికి పాఠములు చెప్పట
కై నియోగింపబడినారు. దీనినిబట్టి అమెరికాలో అయిన
గురు మనుష్యులలో నొకడు పాఠశాలకు బోవుచున్నట్లు తెలి
యుచున్నది. మనదేశమునం దన్ననో 86 మందిలో నొకడు
మాత్రము పాఠశాలకుపోవుచున్నట్లు కనుపడుచున్నది. అమెరి
కాలో సామాన్యపు చదువునిమిత్తమై 188కోట్ల రూపాయలు
ఖర్చుపెట్టుచున్నారు. ఒక్క న్యూయార్కు నగరము నందే
వందలకొలది ప్రాథమిక పాఠశాలలున్నవి. ఒక్కోకదానిలో
వేయిమందికంటె నెక్కువమంది బాలురుగలరు. ఇట్లు పూ
రంతపాఠశాలలు మాత్రమేకాదు. కందలకొలది కేంద్రపాఠ
శాలలుకూడనున్నవి. ఒక్క వాషింగటన్ ఇరివింగుయ్యన్నత
పాఠశాలలో 4971 మంది విద్యార్థులున్నారు. మన దేశములో
వలెనిచ్చట, నింతకుమించి విద్యార్థులసంఖ్య యుండగూడదను
ని యుములేదు. ఎంతమందిబాలురుచేరినను విద్యనభ్యోక్తికృష్ట
మైనదిగ నుండుటకై ఒక్కొక్కయువపాఠ్యాయుని కింతమంది
పిల్లలచొప్పున స్వాధీనముచేయుదురు. న్యూయార్కు ప్రయు
చురీపాఠశాలలందు ఒక్కొక్కయువపాఠ్యాయుని స్వాధీనమున
4 మొదలు 46 మందివఱకు విద్యార్థులున్నారు. ప్రతిరాష్ట్ర
మునందును కేంద్రవిద్యవఱకు నుచిక్కుగనేపెట్టుదురు. ఇది
గాక ప్రజలలో జ్ఞానమువ్యాపింపజేయు నిమిత్తమై సెనిమెంటి
గ్రామ యంత్రములనిచ్చి, చరిత్ర, ఆరోగ్యము, పాఠశుద్ధ్యము,
వ్యవసాయము, మున్నగు విషయములగుర్చి యువన్యాసముల
నిప్పించుట కేర్పాటులు చేయబడినవి. ఎన్నియో కళాశాల
లందును, పాఠశాలలందును బీదపిల్లలకు వారతనమువారేపుస్తక
ములను సహా ఇప్పించెదరు.

ఒక ప్రశ్న.
కాంతినికేతనమునందే శ్రీరామప్రాలు శుభాచారపు
కవిగారిట్లు వ్రాయుచున్నారు.
“ఈ యాశ్రమమునందొక బ్రాహ్మచారి నిస్సృహులై నేవా
కంఠముగట్టి కొనినత్రు లనేకులున్నారు. రవీంద్రుడె
యొకప్రబల సాహి. జతరు 1-4-0 విలువచేయు ముదుకడుపు
ట్టతో కాలముగడపు గాంధీ, రు 800 లు మాసవేతన ముజ్జ
గించిన ఆంధ్రుడు. రు 500 లు వేతనమువైపు జగదానం
దనే పాలచంద్రులు, విఘ్నేశ్వరారుల నిష్కామదీక్ష నన్న
జ్ఞాత లూచుచున్నది. ఆంధ్రులైన నేనింపగల కుమారులు
పదిమంది యట్టివారు పుట్టలేదా?..... నేన. నేన. వారిద్య
మును తన్నతల్లివలె గొగిలించుకొన గలవారలేరా? ఏరి? ఏరి?
.....”ఈ సంక్షేపమునకు ఆంధ్రజమాను లేమైన ప్రత్యు
త్తరమిచ్చెదరా? మం. కేంకటశర్మ.

కావలెను
నమ్మకమైనట్టియు క్రొత్తమార్పులతో కూడినట్టియు
వ్యాపారమును కొనసాగించుటకు ప్రధాన ఏజెంట్లును జిల్లా
ఏజెంట్లును, డివిజను ఏజెంట్లును కావలెను. వారికి నెలకు
రూ. 20 లు మొదలు రూ. 50 లు వరకును జీతములు
యివ్వబడును. వైగా అలబెట్టులు కూడా యివ్వబడును.
పనిచేయు సమర్థతనప్రతివక్తనము కలిగినటు సర్టిఫికేటు లుండ
వలెను. కొద్దిమంది మాత్రమే కాకలెను. ఇష మున్నవారు
తెంటనే ఈదిగువ చిరునామాకు వ్రాయవలెను.
వి. యన్. రంగను,
కార్యదర్శి.
ఇండియా ప్రావిడెంటు కలెక్టర్,
31-వ. తేజపేడి, తిరువల్లిక్కేణి, చెన్నపట్టణము.

కథ హరి.
నీసా 1 కి రూ 1-0-0. వి. పి. సహా 1-1-0.
దగ్గు శ్వాసకోశములందు బలహీనత వలన
ఏర్పడును, ఇది అనేక విధములు వైద్యమువలన
ఏర్పడిన దగ్గు. శీతకాలమున ప్రబలింపు దగ్గు,
శ్వాసకోశముల సూక్ష్మనాళములందు ఏర్పడుదగ్గు.
ఉబ్బసము, క్షయదగ్గు. దగ్గుకు సేవించవలసిన
మందు దగ్గు విధమును బట్టి యుండును.

ఆంధ్ర ప్రతిక

1915 వ సం॥ మార్చి నెల 4 వ తేది.

గురువారము.

అల్లరుల వార్తలు

నూనార్లలో మాచమవరులు కొన్ని సంగతులు సింగపురము మళయాళములకు సంబంధించినవి చదవగలరు. ఫిబ్రవరి నెలలో సింగపురమున నొక పటాలము తిరుగబడి అధికారముననున్న వారిని నిహతులగుచేయుట మున్ను గాగల విషయములును మళయాళమున మాపిళ్లలు కలెక్టరును వైబడి చంపజూచుటయు తెలియవచ్చియున్నవి. ఈ రెండును కొంత ప్రజాసమూహముచే జరిగినవగుటచే తను ఇది యుద్ధసమయ మగుటచేతను ప్రజలలో కొంత లేనిపోనికలవరము కలుగుటకు కారణమగుచున్నది. సింగపురము విషయమున మాకు నంది యుండువార్తలవలన విశేషము లేమియు తెలియుటలేదు. ఆసంతోషి ఒక్కనటాలములో పెచ్చుపెరిగి ఎచ్చటనో మార్గనధ్యమున తిరుగుబాటు ప్రారంభమయి అది ప్రబలి మహాత్తరవ్యాపికలదయినట్లును అధికారులు తీసికొనిన బాగ్ త్రచేత నణగి పోయి దోషులు అనేకులు లోబడి విచారణలో నున్నట్లును ఊహించగలిగియున్నది. సింగపురమున హైందవప్రజయే విక్కిలి యెక్కువగానుండుటచేత ఎట్టివికల్లో యేమియపాయమో యని ఈదక్షిణ రాజధానివారు చింతలనందుట సహజము. కావున ప్రభుత్వమునా రీవిషయమున తగినరీతిని సంగతులను ప్రచురించుట యత్యవసరము. పిశాంగు, మలాకా, సింగపురములతో నిదక్షిణముండియా యొక్క వ్యాపారముకూడ విస్తీర్ణమే యగుటచేత ఆవ్యాపారము చిక్కులబడకుండుటకునూడ సందర్భములు సాధ్యమయినంతవరకు ప్రకటించుట వివేకము. మాకువచ్చినవార్తలను బట్టిచూడ నైన్యముననే తిరుగుబాటు పుట్టిట్లును ఇంతకు పైన వ్యాపిపనట్టను ఆంగ్లప్రభువు తెల్లప్పుడును సౌకాబలములవారుకాన దానిసాయమున నాతిరుగుబాటు అణగి నట్లు ఊహించుటకు నీలున్నది. ఈయూహలసత్యాసత్యములు ప్రభుత్వములవారి ప్రకటనలుగాని నిర్ణయించాలవు. అట్టిపనిని త్వరలోనే ప్రభుత్వము వారు చెయింతురుగాక యని నమ్ముచున్నాము.

మళయాళమువార్తలవిషయమున నింతకంటెను నిష్పృహముగా సిద్ధాంతములు చేయవచ్చును. అచ్చట జరిగినయల్లరికార్యములకును యుద్ధమునకును సంబంధములేదు. మాపిళ్లలు బహుకాలముగా మోటుమానిసులనుట సుప్రసిద్ధము యున్నది. అవ్వడప్పుడు అల్లరులు వారికి సహజములు. ప్లేయి ప్రజనరులనుపేరితో మన రాజధానిలోని ప్రతి జెయిలులోను ఒక్కో ఇరువురో ఏరెవతెగక నుండుచునే యున్నారు. 10 సంవత్సరములకు ముందొక కలెక్టరును మాపిళ్లలు చంపియేసెదరిరి. ఇట్టిరజలకు నియుద్ధముచే సుఖముగా జీవనము జరుగక పోవుటచేత కాబోలును నిరీక్షల చెప్పు

రాని బుడిపోలులు చేయువారైరి. బుడిపోలుల నణగియు నెత్తెగు గావెనె. ఆ కార్యమునకు ఇప్పుటి కలెక్టరుగారు ఇన్ని సుప్రానిరనుట సిద్ధము. దానిచే నిప్పుటి యల్లరియనుటయు స్పష్టము. ఇంత కంటెను నేర్యము మరయూశపు అల్లరికి లేదు. వేరుఆర్థము చేపట్టకును నెడముకానరాదు. ఈవిషయమును బాగుగా తెలియజెప్పుట మాత్రము శాంతిని గోరువారికి కర్తవ్యము.

ఈమళయాళము విషయముగాని సింగపురము విషయముగానిబిక్కారణము లేకుండునోఎక్కువలక్ష్యకెట్టవలసిన యనసర ముండియుండదు. మన హైందవభూమిలో నెక్కుభాగమగు వంగజేశమున దినదినమును బుడిపోలులగుట వినుచున్నాము. ఈ బుడిపోలులలో పెద్దకుటుంబములవారును విద్యావంతులనున్నారని వార్తలున్నవి. ప్రాతకాలమున రాజకీయముగా హత్యలు జరుగుటచేత నేటిదినము జరుగు నల్లరులును రాజకీయములే యని కొందరు స్వలాభమునకయి నెడర్థములు చేయువారున్నారు. ఈ నెడర్థముచేయుట సరికాదు. హత్యలు రాజకీయముగానైనను ఇతరవిధములనైనను మహా దుష్ట మార్గము. నీని నెల్లప్పుడును నెల్లరును ఖండించుచున్నాడు. మొదటరాజకీయవిషయములలో అప్పుటిప్రభుత్వమువారు కఠినశాసనములైనందున నీ ఘోర పద్ధతులు ప్రారంభమయి ఇప్పుటికి రాజకీయముగా నేమియు లేకున్నను ఇతర కారణములచే నిలిచి యున్నవి.

బంగాళములోని సుభవములను ఆలోచించినను మళయాళములోని సుభవము నాలోచించినను నొక్కవిషయము వ్యక్తము. దోపిడిగాండ్రు, ఏతెగవారై ననేమి, దోషపులు, వీరికి ద్రవ్యమే మొదటిఆకర్షకము. ఆయుధములను దొంగిలించి తమ పనికి అడ్డవచ్చినవారిని మట్టుపెట్టుట వీరి పద్ధతి. అధికారులని అణగారులని వీరికి వివక్షతలేదు. హైందవులని ఐరోపియనులని విభేదములేదు. నిజముగా నెక్కువ వీరికి గురియగుచుండువారు హైందవులు. కారణము హైందవులకు సంరక్షణశక్తి లేకపోవుట. దొంగలు ఆయుధములు దొంగిలించుకొని యుపయోగించుకొని చెండాడుచుండగా శా తప్రజ వారివారికి పడవలసినప్పుచున్నది.

బంగాళమున దోపిడిగాండ్రు నెదుర్చుటకు ప్రజలను కొందరు పురికొల్పుదు నొక పోలీసు సూపరింటెండు క్రింది సన్నదును ప్రతివారికిని ప్రకటించినారు.

సాయభూమి దోపిడిగాని పట్టికేసి రు 1500 ల బహుమాన మియ్యగలము. నిరాయభూమిదోపిడిగాని పట్టిన యెడల రు 500 ల బహుమానము. దొంగలను కనిపెట్టినవారికి బహుమతి లిట్లు.

- మీధర్మములివి.
1. లాటికర్ర, ఈకె, బాణములు ధనుస్సు మరొక రాయభూము రాళ్లకప్పులు ఇటుక పెల్లెల, కుప్పలు సిద్ధముగా నంచుకొనవలెను.
 2. అల్లరిశబ్దము వినికొడనే మీదల నేర్పడిన సంరక్షక సంఘమునకు నగ్గిరులయిన ఇతరులతోచేరుకొని ఒక్కటిగాకలసి యెక్కువృద్ధి మీరాయభూములను వినియోగించి యా, రాలగుయియు శేయివిధముల దోషములను లొంగదీసి దొరక సంతమందిని పట్టుకొనవలెను.
 3. దొరకనవారిని పోషక పట్టుకొని ప్రక్కన నుండు కాజాకు వెంటనే తెలియపరచవలెను.

ఈ ఏర్పాటు లన్నియు యుద్ధసన్నాహముల వలనే యున్నవి. కాని ఇరువదియవ శతాబ్దమున సంరక్షణమునకు రాలు ఇటుక పెల్లెలు వినియోగ పడవలయు ననుట మనకుగాని మనప్రభువులకు గాని కీర్తిదాయకమా? ప్రభువు లిప్పుటికైన నాలోచించి ఆత్మ సంరక్షణార్థము గౌరవ పంతు

లగు ప్రజకు ఆయుధముల నిష్పించరాదా? ఊర్జిత ప్రభుత్వము రీవిషయము నాలోచింపరా?

శాంతిప్రజను ఆయుధములులేని భోషముచే భీరువులను చేసివైచి చుర్రాగులు దొరకుటలేదని చింతిలిననేమి లాభము? న్యాయవై సాయధుడై ఎనుటివాడమియును చేయ లేడను ధైర్యముకలవాడైన కదా నానిబిట్టలడు. దానికిదగిన ప్రతికారము చేయగలడు. కఠిన శాసనములన్నియును శాంత పరులకును న్యాయవర్తనులకును దుర్బలకారణము లగుచున్నవి. ఈవిషయము గమనింపవల దగినదని విన్నవించు కొనుచున్నాము.

పై విషయములచ్చగుచుండగా సింగపుర మళయాళముల విషయములలో రెంటును ప్రభుత్వమువారు ప్రకటనలునంపినారు. రెంటును నుదాహృతములైన కొద్దియో గొప్పయో అగు కారణములు రాజకీయములు కావనుట సూచితమయి యున్నది.

సింగపురమున నొక పటాలములో ప్రమోషనుల విషయమునవివాదము ప్రారంభమయినవట ఆపటాల మిదివరకు మహారాజప్రతియుత మయినదని ప్రసిద్ధియట. వివాదము మెరుగుటతో మోటు సీపాయిలు తిరుగబడినారట! ఇప్పటిక నేకులు దొరకినారు, లోబడినారు. ఇంకను విరువందల ఏబదివలు గ్గుర లెక్కమాత్రము తేలలేదు. పైనిక పరిపాలన ఆ అధినివేశమున ప్రకటితమయి యున్నది. ప్రతిహైందవుడును ఏజాతివాడైననుసకే పోలీసులోపేరు చెప్పుకొనిపట్టుబడకుండతప్పించుకొనుటకు రహదారిచీటి నందవలసియున్నాడు. కొందరు జర్నలు కైదీలు తప్పించుకొని పోయినారు. అందులో ఎక్కువవారు కూడనున్నారు. వారినిబట్టి యిచ్చికవాడికిని గొప్ప బహుమానములు నిర్ణయించబడినవి. ప్రభుత్వము వారి ప్రకటనను బట్టి యాజర్నలులకును పటాలము తిరుగుబాటునకును సంబంధము లేనట్లేఊహించవలసి యున్నది. ఏలయుండవలెను? సమయము దొరకి అల్లరి నాగు చున్నప్పుడు 'ఎక్స్ప్రెస్' ను అన్ని పోకిరి తనములకు వినియోగించిన మేధావులు కుయుక్తులుపన్ని తప్పించుకొని పోజాలరా? ఎట్లున్నను పటాలములోని సంగతులే పటాలము తిరుగుబాటునకు కారణమగుటచేత ఆంగ్లప్రభువులు చక్కగా విచారణలు సలిపి అవసరములను బట్టి శిక్షించినను రక్షించినను నుదారబుద్ధితో ప్రవర్తించుటని నమ్మవలసి యున్నది. ఈసమయమున నిట్టి అల్లరి కలిగి యుండుటకు వగవని హైందవులందరని యనుటలో నతిశయోక్తి ఏమాత్రము నుండబోదు.

మళయాళమును గురించిన ప్రకటన ననుసరించి అల్లరి జరుగనున్నదని ముందే జిల్లాకలెక్టరు గారికి తెలియవచ్చెను. వారు తగినసన్నాహము లొనర్చి శాంతులగు మాపిళ్లల సాయముతో దుండగులను పట్టుటకు బయలుదేరిరి. ఒక్కచోట గుండుదెబ్బ తప్పించుకొనిరి. కొంతదూరము తరిమి అల్లరికాండ్రతో పోరాడి పట్టుకొనిరి. ఈయల్లరి కారణము 'మతపుష్పి' యని ప్రకటన జెలుపుచున్నది. మాపిళ్లలకు మతపుష్పి కలదనుటనిజము. కాని ఇటీవలదరిగిన దోపిషులనుబట్టిచూడ మతపుష్పికి వెనుక ద్రవ్యపుష్పి కూడనుండియుండవలె ననుట తోపకపోదు. ఇంకను సంగతులు ముందు తెలియవచ్చును.

మందుగుండు సామాను ఆభరణములతో 600 మంది
 హతులైనయు గాయముల దిరిగియు ఖైదీలు చెట్టు
 న్నార. హతశేషులు యోవయునిపై సాధారములుగ ను
 నుబురుపడి నేరిచెట్టికొనిపైభాగమునకు బోవలసినదని యు
 రవుజేసెను. బహుశా గాయములు దిరిగివానికిం మర
 యందురు. వీరిలో చాలభాగము శీతజలములందు బడుట
 పడవలకు సుసామనములొనగ మునిగియుండును.

శ్రేష్ఠ ప్రాజెక్టుల పోరాటము

రెండవసంవత్సరమునందు లైటుక్రూయిజులకు పోరాటము జరిగెను. వై రెండుయోధులను మనదోడల వాటలకు నిర్దయకంగా డ్రెస్సెక్ న్యూ క్వెస్టు నిష్పిస్తులు పాటిపోయి తీసివెయ్యెను. గ్లాస్కో కంటు కారవ్యాలను వాని వెంటాడెను. కార్వారనుకు గమనము చాలకుచే యుద్ధపు టోడలవై బడెను. గ్లాస్కో యందునకుబోయి నిష్పిస్తువై రి గలను ఫిరంగుల బ్రయోగించెను 4-16 గలకు కారక్ వాలును బ్రయోగింప వారంభించెను. 7-17 గలకు కారక్ వాడ దహనముకా వారంభించెను. మనయోధులు రెండును ఫిరంగి వేతలనిల్పెను. 9 గలకు కారక్ వైలె యోధ మునిగి పోయెను. 7 యుద్ధాగ్ని యలను 11 నా వి కా ఫ టు లు ను రి టిం ప బడిరి.

మ్యారంగు ముగిసిపోవుట.

మ్యారెక్ బర్గో కలహము నెరవలసినదని కంటునకు 8-26 గురు కుత్తురుపుచేయబడెను. అప్పటినుండి నిరంతర ప్రయత్నములజేసి 5 గలకులకు యుద్ధమునకు రాగలిగెను, 6-25 గలకు కారక్ వైలె మండవారంభించిఫిరంగి ప్రయోగమును మానెను. కంటులలోనివారును అత్త ప్రయోగమును మానిరికాని కారక్ వైలె కము లింకును యత్నేయుడుటగాంచి మరలనారంభించిరి. 5 నిమిషములలో ధ్వజములు దింపబడెను. వెంటనే కంటులలోనివారును ప్రయోగమును నిల్పిప్రాగరక్షణకు తయారైరి. 7-57 గలకు మ్యారెంబర్గ్ ముగిసిపోయెను. వారిలోకొంత మంది యొకగడకు జర్మనీధ్వజమున దగల్పించిరి ధరించి యిటువంటు వివరమునునిహించిరి. 12 గురు రక్షింపబడిరికాని 7 మాత్రమే జీవించిరి. ఇంతలో డ్రెస్సెను పారిపోయెను దానిని బట్టుటకు గ్లాస్కో మాత్రమే కత్తికంతమగునది అయితే యిది లిష్టిగ్లతో బోరుమండెను మరియు గంటవరకు కారవ్యాలు కంటి యోడలవచ్చి కలపెను.

గ్లాస్కో క్వెస్టుకు బిరుదుఇచ్చుట.

మూడవసంవత్సరమునందలి పోరాటమునందు కారక్ వానికముల ధ్వంసముగావించి బ్రిష్టులను కుత్తురు వొసంగబడెను. మరునాడుదయమున వేడినుపాంటా ఇజాబెల్ అనునది రెండుమాత్రమే యున్నటుల నందులోనివారుతెలిసిరి. ఈ కేటెయిందలి వివాదికులను యోడలలోని కెక్కిన బిరగ రెండును ముంచివేయబడెను. గ్లాస్కోలోని కేటె ల్యూగు గారికి సి. బి. బిరుదము నిచ్చి పంటులు ప్రకటించబడినది.

ఇంగ్లండు

కూలీలును, యుద్ధమును.

ఫాస్టలనుగారి ప్రసంగభరితము

లండను మార్చి 2:— లాడుమన్ బ్రాడ్లి గారు మొన్న సుల్తన్ ప్రసంగము చేయునందలి పనివాడ్రెండవకును మనోగతమై వారివారికి గలభేదముల సరియగునొనరున్నారు.

విశ్వవిద్యాలయములు, యుద్ధము.

గ్రామ్యులు లాసర్వక సాయము.

లండను. మార్చి 2:— సంగ్రామ జనిత సందర్భముల విషయమున తమకు దొరికినప్పుడుల గావించ నాకున్నట్లు కేంద్రీకృత విశ్వవిద్యాలయాధికారుల కధిగారము కొనసంకుచుట్టును నేను కామస్స సభలో రెండునవారి జరుగునడెను. విశ్వవిద్యాలయములలోనివా రాలువేలమంది ప్రావ్యులను సేవ యొక్కయున్నారనియు అందరు గ్యామ్యులులలో 2/3 వంతు సేవ యొక్క నిర్దేశనియు తెల్పి సంగ్రామమునకు విశ్వవిద్యాలయముల కెట్టి నితికలు కల్గినదియు ఆస్పిర్వక్తు గారు తెల్పిరి. గ్రేటు బ్రిటనులోని యుద్ధము యువకులలో సెంతమంది విశ్వవిద్యాలయములలో జరుపుచున్నదియు వాలో చించిచో చేకసేవ యొక్కటలో విశ్వవిద్యాలయములు గా వింది క్లాపూపాత్రయగు నాహాయ్యము తేటపడెనట. 1913-15 సం॥ములలో ఆస్పిర్వక్తుల జరుపుచున్న 89 సుగు స్త్రీలుం ద్విమలలోని 80 మంది చేకసేవ యొక్కయున్నారు. ఆటలు మొదలగు వ్యాయామములు కట్టివెట్టుడెను. విశ్వవిద్యాలయ పునాములలో వ కే క ములు వై ని కు ల కిచ్చి వేయబడెను. ఆటలందు నిష్పత్తి నున నిష్పత్తితో గా క తిక్ర ప్రస్థానముతో చేకసేవ నేరులుకై బూనినందులకు అధికగ్రామ్యులు తొందరగా ప్రతిపదియెను. అయితే నిరంతర విశ్వవిద్యాలయములకును కలకలములకు అధికసంఖ్యకు సంధించెను. ఈ కలకలములకు ప్రావ్యులలోని బిల్లును విశ్వవిద్యాలయము గాను పనికొనరులు అధికామిచ్చుటలేదు. ప్రస్తుతావస్థకుం కల్పనములకు వల వొసంగుచున్నది.

ఆస్పిర్వక్తుగారితో నేకీభవించి వారి సభిసంబంధి పాల్పరు లాంగు గా రిట్లు చెప్పిరి. అధునిక సమయమున బ్రిటను చారిత్రమునందు వీరికి కలిగిన ప్రాముఖ్యస్థితి కాకుండు సగర్వి కావచ్చును.

నేరములు తగ్గుట.

లండను మార్చి 2:—క్రిమినులొక్కరుల దెరచువో వ్యా యక్ర వీ యుద్ధమునకున దోషములు తగ్గిపోయినదియు, ఇప్పుడు శ్రేయలో నున్నవారిసంఖ్య కదచిన కొన్ని సంవత్సరముల సంఖ్యలలో 1/3 వంతే యున్నదనియు, జీవనోపాయములేక దిరుగువారిసంఖ్య చాలవరకు దగ్గి నదరియు జెప్పిరి.

కైదు ఇంజనీరుల సమ్మె.

లండను మార్చి 2:—సమ్మెకట్టిన కైదు ఇంజనీరులలో చాలమంది తిరిగి పనికి వచ్చుటకు తీర్మానించుకొనిరి.

స్టీమురైలు బొంబులు

లండను మార్చి 3:—“డాల్ బ్లేయర్” అనుగ్లాస్కో నగరప్రెస్టియరు కలకత్తాలో జనపనాగను వేసికొని ఇంగ్లాండు వెళ్లుచుండగా ఇంగ్లాడు తీరమునందలి యెసెక్సుకర్ల జర్మను విమానములు రెండు స్టీమురైలు బొంబులను వేసివది. బొంబులు స్టీమురైలు పడలేదు. స్టీమురైలుముగ ఇల్లుచేరినది.

ఒకపండితుని మరణము

లండను మార్చి 3:— ఎడింబరో విశ్వవిద్యాలయములో భూగర్భకాత్మకతగ్రంథము ప్రొఫెసర్ జేమ్సుగైకి గారు చదివొనారు. వీరివయస్సు 76.

ప్రాస్తు

జర్మను సేనలు

కలేవట్టణముచేరు క్రొత్త ప్రయత్నము.
లాహోరు మార్చి 3:—సివిలు అందు మిలిటరీ కెల్లు పత్రిక కేట్లు ప్రత్యేకము తంతివాక్తవచ్చినది—లండను మార్చి 2:— పోలండు తూర్పుప్రయోగముండి, క్రొత్త సైనికులను జర్మనులు తీసికొనివచ్చి కలేవట్టణమును చేరుటకుక్రొత్త ప్రయత్నములు చేయుదురని స్పాడర్గులోను హలండులోను చెప్పకొనరున్నాడు.

ప్యాంసి ప్రకటన

ప్యాంసి మార్చి 3:— ఫాంపేయిన్ లో వెర్దువత్తు వాయవ్య దిశనుండి బానెజోరువరకును జర్మనీవారి కందకములలో మొదటి శ్రేణియనున పట్టుకొని రక్షించుకొనుచున్నాడు. కొన్నిచోట్ల మనసేనయాశ్రేణిని, దాటి ముందుకు గూడ వెళ్లినది.

ఇటలీ

టర్కీ ఇటలీ దేశములు

టర్కీవారు ఇటలీటపాలను పట్టుకొనుట.
లండను మార్చి 2:—రోము. జిడ్డాలో టర్కీవారు ఇటలీ దేశపుస్టీమురు కంపెనీ ఏజంటునొకనిని పట్టుకొని, ఇటలీరాము వారి కచ్చేరికి గొనిపోవుచున్నటపాలను తీసికొని పోయిరి.
ఇటలీ దొరతనము.
ఈవిషయమై ఇటలీ దొరతనమువారు వారుతురుక్కు ప్రభుత్వమునకు తెలియజేసిరి.

అమెరికా

సంయుక్త రాష్ట్రములవారికి

క్రిటికూవారును ఫ్రెంచివారును బంపినలేఖ.
లండను మార్చి 2:— వాషింగ్టన్—జర్మనీవారి ఓడ ముట్టుకు విషయమున క్రేము ఫ్రెంచివారిల రాయబారులు బ్రయన్ గారికి లేఖలంట్లించిరి.

నౌకాసంఘమునాగిని బహుగాకరించుట.

లండను మార్చి 2:— కాంతిసమయము లందుకంటే నిష్పడు వక్రతపుటోచే మాత్రము ముద్రక మెక్కునగానంద గాపాడుటకు నౌకాదళమువారు మాపిన బాగరూకతకు నౌకాసంఘమువారి ఓడన వక్రతలనుభూమి వారు బహుకరించిరి.

అమెరికావారు గాజరులు

జర్మను వ్యూహముచేరు ప్రయత్నించుట.
గ్యామ్యులు మార్చి 2:— సంయుక్తరాష్ట్ర చర్చిని కొందరు అరాజకులు స్వయము చేయుటకు ప్రయత్నిం

చిరి. ఈ సందర్భమున, నాల్గవ ట్టు తొన బడిరి. అమెరికావారులను దోచుకొనుట. వ్యాపకులను కూల గొట్టుటను, ప్రజలకు భీతిని గుటటును అరాజకులు కుట్రలు చేయుచున్నారు. ఈ యుద్ధముగురించి, పోలీసు వారికి తెలిసియున్నది. చర్చిలో తిమ్మంది సమావేశమై వీరిలో చాల మంది గూఢచారులుంతుట నెనగోచని బాంబులు వేయగా, గూఢచారులు స్వయమచ్చి మంట నారిపి, ఆదుర్మార్గుని పట్టుకొనిరి.

జర్మనీవారిజనాలు

లండను మార్చి 2:— జర్మనీవారి అమెరికావారు జనాలు పంపినారు. మిత్రమండలియు సముద్ర మార్గములను అరికట్టి జర్మనీకి స్టీమురులను పొందచేసినదను ప్రకటించినతరువాత యాజనాలు పంపినను షపకపోయిన ఒకటే. వివరము ఈజాబు చాలయుక్తియుక్తముగ నున్నది. అమెరికావారు కొరిన మరతులను జర్మనీవారు అంగీకరించకాని దానికి అనేక నియమములు చెప్పిరి. కొన్ని క్రొత్తమరతులను కూడ జేర్చిరి.

వివత్తు.

లండను మార్చి 3:—అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రం లలోని పడమటి వెర్జీనీ, తెల్వాండ్లనందు బాగ్గుగనిలో టఫుట్టి నేల కూలి 171 మంది లోపల పూడిపోయిరి. ఇన్జనుట్టుకు రక్షించిరి. వీరికైనను దారుణముగ డెబ్బలు తయ్యన్నవి.

టర్కీ

రష్యను సేనలు.

ఫోపాను స్వాధీనముచేసికొనుట.
లండను మార్చి 2:—కాక్సునులో టర్కీవారి పోరాడుచున్న గువ్వనుసేనలు, టర్కీవారి వైనికస్థాన ఫోపాచేవును స్వాధీనముచేసికొనినవి.

ఆస్ట్రీయా

జెర్మనీ విల్టెవై ఫిరంగులు

లండను మార్చి 3:—ఆస్ట్రీయాదేశము నందలి గొరావర్డును రషియావారి ఫిరంగులు జెర్మనీ విల్టెవై ఫిరంగులు కాలిఫవని బుకారెట్టునుండి డెయిలీ మెయిలుప్రసమాచారము వచ్చినది.

లాహోరు

లాహోరులో భూకంపము.

లాహోరు మార్చి 3:—నేటి ఉదయమిక్కడ యె గంటలయిన తరువాత, కొద్దిభూకంపము కలిగినది.

కామ్రేముద్రాలయ కేసు.

పంజాబు ఫిఫ్త్ లోర్డు ముఖ్యనాయాధికారి సర్ ర్ ఫెడు కెన్సింగుటను, జస్టిసు సర్ డోనాల్డుబ్రాక్లను జ్రస్టిసు రాట్టింగనుగార్లు డిల్లీలోని కామ్రేము, హమ్మెదు, ముద్రాలయాధికారియగు పరుడ అలీ అను సతకు దాఖలేనీ కొనిన ఆస్పిలను నేడు విచారించిరి. ఈముద్రాలయమునరా వతుకట్టిన 2వేల రూపాలును, దొరతనమువారు స్వాధీన చేసి కొనగా నీయప్పిలు చేసికొనబడినది. డిల్లీలో అడ్మింట్రగున్న బీచేగారును బారిష్టరు అసాఫీగారును ఆస్పిలకు ముసకు, డెబ్బుగూగురు దొంగనము నక్షనునను ఇదియచున్నారు. కామ్రేము ఫలిక 1914 న సంవత్సరము ఫెంబరు 26ననే తేది సంచికలో ప్రకటించబడిన ఒక వ్యాసము గందూ చేకల్పి ప్రభుత్వమునందు ప్రజల అసంతుష్టిని కలిగించుచోరలే కలిగియున్న దనుకారణము గాధూరముచేసికొని ధర వారు స్వాధీనము చేసికొనబడినది. ఈ విషయముచేకల్ప ప్రభుత్వముగురించి గాని, చక్రవర్తినిగురించిగాని అవ్యాసములో నొకమాటయె ననలేదు. టర్కీ స్వయంసంరక్షణములో విదేశీవ్యవహార మంత్రి యగలంబిచిన వాణిజ్యినిగురించి అందులో ఆలోచించబడినది. టర్కీ ఇంగ్లాండుల సంబంధము విడిపోవుటకు కారణము టర్కీవారు వైయందుగో ప్రయత్నించుచున్నది. ఈసంబంధము తిరిగి బాగుచుటకు కొన్ని పద్ధతులు మూసింపబడును యత్నించబడినది. ఇట్లుబీచేగారు ఆస్పిలుపక్షము వారినిచి. తరువాత, కామ్రేము ఫలికాధికారియగు ముహమ్మద్బీగారి వ్యాసములలో దొరతనము వారాజ్ఞేమించిన కొన్ని భాగములను కొట్టువారికి తెలియజెప్పుచు నిట్లు వెలవిచ్చిరి:— వ్యాసము

జూని కొన్ని భాగములకు దొరతనము వారు చెప్పిన. అర్థము సరికాదు. ఈ వ్యాసములో ద్రోహ మేమి కను, లేదు. మంచి యుద్ధేశముతో వ్రాసుబడినది. దొరతనమువారిని ప్రజలకు ద్రోహము కలిగించుచున్నదని చెప్పట వ్యాసములేదు. పేరింకను చెప్పవలసి యున్నది. కోర్కెనిపుడలచేయబడినది.

దక్షిణహిందూసాసనము

తిర్యాగ్ముఖశాసనసభ.

తిరువనంతపురము మార్చి 4:—తిర్యాగ్ముఖ శాసన సభ నేడు మధ్యాహ్నము 12 గంటలకు ప్రారంభమైనది. పోలీసుచట్టములను సవరించుటకు, మోటారుబండ్లకు వర్తించు శాసనమును సవరించు బిల్లుశాసనములను మార్చబడినవి. పశువులు, రిజర్వు అడవులలో మేయటను గూర్చిన శాసనమును సవరించుటకొక బిల్లుయొక్క అభిప్రాయములను సభ్యులంగీకరించిరి. తరువాత సభముగిసింది.

బొంబాయి

బొంబాయి యూరోపియన్ వర్తకసంఘము

బొంబాయి మార్చి 5:—బొంబాయి యూరోపియన్ సంఘమువారి సాంవత్సరికసభ నేటి సాయంకాలము జరిగినది. ఈసంఘపు చైర్మన్ మేనర ఆనందరావు మాట్లాడినాడు. తమ సంఘము చేసిన పనిని వివరింపుచు మొన్న సామ్రాజ్యసభవారి యెదుటికి వచ్చిన హిందూదేశ ఆచార్య వ్యయ పట్టికను గూర్చి ఈ సందర్భములను చెప్పిరి. ఈవిట్కెనుయముగ ఇండియా గవర్నమెంటువారు మంచి చాకచక్యముగాను, ప్రయత్నముగాను ప్రవర్తించినందుకు మనము సంతోషించవలెను. ఇప్పుడు వారు తాత్కాలికముగ కొత్త పన్నులనువేయుటకు నిశ్చయించుకొనినను మనము ఏమి మాట్లాడుటకు వీలులేదు. తాత్కాలికముగ వేసినవన్నులను కాళ్ళతముగ నుంచువత్తుమన మనము అట్లుచేయుటకు వీలులేదనియుకాని తాత్కాలికముగ వేసినయెడల ఏమి అనము. దొరతనమువారు బహుశా ఒక కోటిరూపాయలు అప్పు పుచ్చుకొనవచ్చును. ఈఅప్పు ఎప్పుడు, పుచ్చుకుందరో? ఎక్కడ పుచ్చుకొందరో? కోర్కెసరిగాను చెప్పలేదు. నిరుడు మనకు వ్యాపారము సరిగా సాగలేదు. యూరోపియన్ వర్తకసంఘములు ఆప్పుయియ్యజాలను. కాబట్టి యీసంవత్సరము యెంత కావలెనంటే అంతఅప్పు బండ్లను పుచ్చుకుంటే మంచిదని నానమ్మకము. రాజకీయ కారణముల వలనను భూకంపములు మొదలగువాని భయమువలనను యిబ్బందులుకలుగు యేదేశములలో నేపెట్టుబడి పెట్టుటకున్న మన భవనములు శాంతముగను రాజధాని పరాయణముగను, అభివృద్ధి చెందుచున్న ఇండియాలో పెట్టుబడి పెట్టించున డెయ్యకు చలనము ఉండదని గ్రహించవలెను. ఈ కారణములే గాక రి సంతకముల లోపున ఇండియా ఇంగ్లాండులకు నాణ్యముల మారకము నందు రెండుమారులు యిబ్బందులు కలిగినను మనకేమి నష్టము కలుగలేదు. కాబట్టి మనభవిష్యత్తును తమ సొమ్మును ఇండియాలో పెట్టుబడి పెట్టుట ఉత్తమము. ఇండియాలో అనేక రకములకు పంటలు పండుచున్నందున వర్తకమునకు, వర్ణసాయపు సాయమునకు అనేక అవకాశములు ఉన్నందున, యీయుద్ధమువలన ఇండియాకు యితరదేశముల కన్న తక్కువనష్టము కలుగును. యుద్ధము ఆగిపోయిన తరువాత ఇండియాలో నూతన పరిశ్రమలనువేసే స్థాపించుటకు సిద్ధముగ నున్నాడు.

పారిశ్రామికాభివృద్ధి

శ్రమదేశముల వర్తకముగూర్చి మాట్లాడుచు మార్చి 5 రిడ్ గారు టెల్లరి:—జర్మనీదేశమునందు పుట్టి విప్లవించుచున్న షాన్రొదేశమును యెన్ని నిధులువలెన పోగాడి అణగారొక్కవలసినదే కాని జర్మనీదేశపు పరిశ్రమలను, వర్తకమును నాశనముచేయుట ప్రపంచాభివృద్ధికి సులభమైనది. కాబట్టి యీవిషయమై మనము ఆలోచించి రావలెను. ఒకవేళ మనము యెంతఆలోచించినను, యెంతప్రయత్నించినను మనము నాశనముచేయజాలము. బ్రిటిషుసామ్రాజ్యము వస్తుసామగ్రిని శ్రమదేశములనుండి తెప్పించుకొను అవసరములేదంటే బ్రిటిషునుటకు యిప్పుడు మంచిసంబంధిక్కినది. కాని మనము ఒక్కసంగతిని మరుగురాదు. చలశ్రమము గాని వర్తకముగాని యేదేశమువలెన అభివృద్ధి చెందవలసివే, ఇదివరకు జర్మనీ ఆస్ట్రియాదేశములు ఇండియావద్ద సంతకము ఒకటిరెండు కొట్టబోయినవిలువలనుగలదును అనుకొనుచుండెను. 1870లోను విలువలను, తమవైన వస్తువులను పోపుచుండెను. ఆరోజులలో మనము ఆస్ట్రియా, జర్మనీలను పట్టుకొంటు అనలేదు. బ్రిటిషు ఆస్ట్రియాలనుండి నిగు

మలియగు వస్తువులను ఇక్కడనే తయారుచేయవచ్చును. కాని దానికి పెట్టుబడి పెట్టువాచే? తరుణమును కనిపెట్టి సాహసించి కొత్తపరిశ్రమలను నెలకొల్పినారే? ఇండియాలోనున్న రాజధానులలో రెండు, మాడింటి లో మట్టుకు పరిశ్రామికశాఖ లున్నవి. హిందూదేశములో యిప్పుడెప్పుడో స్థాపించిన కొత్తపరిశ్రమలను అభివృద్ధిచేయుటగాను, యితరదేశములనుండి నిగుమలియగు వస్తువులవై గారుణముగు సుంకములను విధించవలెను అభిప్రాయముతో నేనుకూడ యేకీభవించుచున్నాను. కాని యీదేశపు పరిశ్రమలను అభివృద్ధికిలేవలెనను ఒక్కకాగణమునలన పన్నులువేయుట బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమును యితర అభివృద్ధిలోనికి తెచ్చిన స్వేచ్ఛార్తకభర్తయునకు విరుద్ధము. నూతన పరిశ్రమలను స్థాపించవలెనని మనము నెమ్మదిగ ప్రయత్నములు చేయుచుండగనే పూర్తియగును. కాని యుద్ధము పూర్తియగు లోపల కొత్త పరిశ్రమలను వివిధగా స్థాపించలేక పోవుట గొప్పదురదృష్టముగా నుండును.

యూరోపియనులు నేనలాచేరుట.

బర్మాయూరోపియను వర్తకసంఘమువారు, ఇండియాలోనున్న యూరోపియనులందరునువిధిగాకొంతకాలము నేనలాచేరునట్లు చేయవలెనని కోరిరి. దీనినిగురించి బొంబాయి వర్తకసంఘమునకు కొత్త చైర్మన్ మేనర ఆనందరావు డిల్లీయొ. విట్కెట్టుగారు ఈక్రింది విషయములను చెప్పిరి:—ఇండియా గవర్నమెంటు డే మును నకు గాను ఇండియాలోనున్న యూరోపియను లందరిని నెలకలనుగా తరిగీతు చేయవలెను. యూరోపియనులు తమంతటతామునేనలాచేరి తరిగీతు పొందనిపక్షము నిష్పంధపరచవలెను. అని మన వర్తకసంఘము కూడ కొన్ని సంవత్సరముల క్రింద తెలిపియున్నది. కాని యూరోపియనులను తరిగీతు చేయు విషయమును వెంటనే ఆలోచించుట అవసరమైనను మనము కోరినట్లు నడుచుకొనుటని గవర్నమెంటువారిని కోరుటకు యిది సమయము కాదని నానమ్మకము.

స్టేట్సును పత్రిక అభిప్రాయము.

కలకత్తా మార్చి 5:—బడ్డెట్టును గురించి స్టేట్సును పత్రిక యిట్లు వ్రాయుచున్నది:—దేశములో ఆర్థికస్థితిగతులు సర్దుకొనుటకు సర్ విలియము మేయరుగారి శాంతయుక్తమగు విశ్వాసము లోడ్వడగలదు.

ఇంగ్లీషును పత్రిక.

క్రొత్తగవర్నలు విధించకుండుట ఆశ్చర్యముగ నున్నదనియు, గొప్ప అవసరమేదియు రాదని భావించుచున్న సర్ విలియము మేయరుగారు గొప్పతప్పిదము చేసినట్లు స్పష్టమనను పరిశ్రమించగలవారు చెప్పగలరనియు ఇంగ్లీషును పత్రిక నుడుపుచున్నది.

బొంబాయివ్యాంతు కార్యదర్శి.

పని చాలించుకొని వెళ్లుట.

బొంబాయి మార్చి 5:—బొంబాయివ్యాంతుకు కార్యదర్శి గనున్న సర్ జేమ్సు బెగ్గిగారి నెల పని చాలించుకొని వెళ్లిపోవుచున్నారు. వీరి స్థానమున ఆర్. ఎక్కినగారు పని చేయుదురు.

సుక్కురుపడ్డ ఆనకట్ట యేర్పాటులు.

కరాచీ మార్చి 5:—సుక్కురుపడ్డ సింధునదికి ఆనకట్ట కట్టుటకును కోస్తాకాలునకు ప్రవ్వించుటకును దొరతనమువారాలొబించిరికాని ప్రస్తుతము దొరతనమువారి యేర్పాటులను నిలుపదల చేసినది నిరుడు సింధుప్రజలకు తెలియదగ్గి చాల ఆకాంక్షయు కలిగినది. ఈయేర్పాటుల విషయమై దొరతనము వారు యోచనకూడ మానుకొనినట్లు సయితము కొందరిని. కాని దొరతనమువారి యేర్పాటుల విషయమై మరచిపోలేదు. ఆనకట్ట విషయమును, సుక్కురుకు నిగునకు కాలునకు ప్రవృద్ధి విషయమును, యోచించుటకు ముందువారము చివరకు ఇంజనీరులు సుక్కురులో సమావేశమగుదురు. నిటిపాడుదల వృధావయలకు జూచు ఇంజనీర్లు జరలు బొంబాయి దొరతనమువారి చీఫ్ ఇంజనీరు సూపరింటెండెంటు ఇంజనీర్లు, సింధునది కమిషను చీఫ్ ఇంజనీరు, మున్నగువారు సమావేశమగుదురు.

మొయిలుప్పీనురు.

బొంబాయి మార్చి 5:—సీమనుండి ఫిబ్రవరి 18 కుతేది టపాలను పీడికొనినచున్న "స్ట్రాన" అనుప్రముఖ వచ్చే యుధవారమునకు బొంబాయి చేరునట్లుతోచును. ఈ ఆలస్యముగూర్చి కంపెనీవారములు తెలుపలేదు.

గోధుముల యెగుమతి.

బొంబాయి మార్చి 5:—సర్ సామూల్ బ్రోచాగారు ట్రెయిన్ ఆఫ్ ఇండియా పత్రికకు ఇట్లు వ్రాసిరి:—హిందూదేశమునండి గోధుములను యెగుమతిచేయవలెన అట్లుట వ్యాయముకాదు. ఇప్పుడు ఇట్లుచేయుటకు అవసరములేదు. ఈయేడు అన్నిటికన్న గోధుమలే హెచ్చుగావలెను గోధుముల రవాణాను ఆపుటవలన బియ్యపుధర తగ్గదు. గోధుములను రవాణాచేయుటవలన పన్నుమొత్తర పరగణా ప్రజపంబాలు ప్రజ విపరీతముగ భాగ్యవంతులగుదురు. వారు భాగ్యవంతులగుటవలన ఇండియాకూడ భాగ్యవంతు మగును.

క్రిస్టియన్లు గోక్షేకారు

పూనాసభ.

పూనా మార్చి 5:—గోక్షేకారి ఆకాలనరణము కలన పూనా నగరవాసులకు కలిగిన దుఃఖమును గోక్షేకారి కుమార్తెలకును, బంధువులకును తెలుపుటకు నేటిసాయంకాలము పూనాలో రెండుసభలు జరిగినవి: రెంటికిని జనులు విపరీతముగవచ్చిరి. క్రిస్టియన్ నాటకకాలలో జరిగిన సభకు బొంబాయి గవర్నరు వెల్లింగ్టన్ ప్రభువుగారు ఆధ్యక్షులుగ నుండిరి. ఈసభనరిగిన కొంతసేపటికి కొత్త ఇంగ్లీషు స్కూలులో జరిగిన సభకు ఫర్నానెస్ కాలేజీ ప్రిన్సిపాల్ పరంజీవై గారు ఆధ్యక్షులుగ నుండిరి. రెండవసభకు విద్యార్థులు, ఉపాధ్యాయులు హెచ్చుగవచ్చిరి. క్రిస్టియన్ నాటకకాలలో జరిగిన సభలో వెల్లింగ్టన్ ప్రభువుగారు గోక్షేకారిని పొగడుచు నిట్లనిరి:—నేను ఇండియాకువచ్చిన యీరెండు సంవత్సరములనుండి గోక్షేకారిని సొంత స్నేహితునిగ యాచుకొనుచున్నాను. బాట్లీ చక్రవర్తిగారును పరామర్శించుట కలన గోక్షేకారు యీసమయములో చరిపోవలసినవారు కారని తెలియుచున్నది. మధ్యవయసులో చురుకుగా నుండవలసిన రోజులలో గోక్షేకారు చనిపోయి. కాని గోక్షేకారు ఒక్కనాడైనను, చనిపోవునాడైనను, నూనకుండలేదు. ఈయన దేశము కొరకు ప్రాణములను అర్పించినాడని చెప్పవచ్చును. గోక్షేకారి అభిప్రాయములు దృఢమైనవి. ఈయన భయముచెందని విమగ్నకుడు. ఈదేశభక్తుడు తనదేశమునకు కావలసిన సదుపాయములకొరకు కాదగ్గి పరాయణుడై ప్రయత్నించెను.

గంధిగారి ప్రసంగము

వెల్లింగ్టన్ ప్రభువుగారు గోక్షేకారిని పొగడుచు మాట్లాడిన తరువాత నేనుకూడ పొగడవలెనుట అవాంఛనముగా నుండునని నేను ఒక్కసంగతిని చెప్పదలచినాను. గోక్షేకారికి భగవంతునియందు గొప్ప నమ్మకము కలదు. దీనివలన ఆయనకుభారాళ ప్రవర్తన కలిగినది. ఈయనమన స్వాక్షికి వ్యతిరేకముగ ప్రవర్తించువాడుకాదు. ఇంక కొంచెము సేపటికి చనిపోవుననగా ఫలాని సభకు వెళ్లెదరా? యని ఎవరో అడిగిరి. చాలసేపు ఆలోచించుకొని జబ్బుగానున్న తనకు ప్రాణముమీదికి వచ్చునను భయము పడక, సభకు పోయెదనని నివాసు చెప్పెను.

ఈ రెండు సభలలోను బొంబాయి వసులు చేయుటకు సంఘములను నేర్పరచిరి.

కలకత్తా

పోలీసుఇన్స్పెక్టరు హత్యకేసు.

గూమారు నివాకరింపబడుట.

కలకత్తా మార్చి 5:—పోలీసు ఇన్స్పెక్టరు సురేశ్ బాయి హత్యకేసుదగ్గరలో, పట్టుకొన బడిన ఎనమండుగురు బంగారీయులకులను చీఫ్ జేస్ డెన్సి మేజిస్ట్రేటుగారు బానిసనిద నిడుదల చేయలేదు. పట్టుకొనబడిన ఆరుగురు యువకులకు మాదరిత్వము నందింట్లుగా చేసిన గుంపుతో సంబంధమున్నదియని, వాళ్ళెక్కువను సురేశ్ జేసి నంపిన యువకుడికను చొక్కెలోని కుల దొరతనముపక్షమున వాదించుచున్న హత్యయుగారు తెలియజేసిరి.

బొంబాయి గోక్షేకారు మృతి.

బొంబాయి మార్చి 5:—దక్కా కుట్రకేసులో సాక్షిగానున్న సురేశ్ బాయిగారి కాలి వంపబోయి, ఆలస్యవాద్ అనువాదు సర్వేంద్రచౌదరి నేను అనువాది చంపెను. ఇతనివై హత్యచేసినదేమను హెచ్చుబడినది. బడ్డెట్టింగ్ డెల్ గారు బ్యాట్రి అభిప్రాయ ప్రకారము దోషిని విడుదలచేసిరి.

అభిప్రాయ ప్రకటన

కలకత్తా మార్చి 3:—శ్రమదేశములో వ్యాపారము చేపట్టినందుకు ఇంగ్లండు అనువాదము చేసిన మొదటి చట్టము విచారణజరుగుచున్నది. జస్టిస్ బిచ్చుకాపుగారు, గ్రీన్వుడ్ గారు విచారించుచున్నారు. బిచ్చుకాపుగారు దోషివై తమ కరమును కలవరి. గ్రీన్వుడ్ గారు ఒక్క సేర మేకలదరి. క్రింది కొర్రులలో విధించినట్లుగా కొట్టివేసిరి. జరిమానాను 1000 రూపాయలకు తగ్గించిరి. ఈజిప్టులో అభిప్రాయభేదము కలుగుట కలన ఈ సమయము ఫిఫ్తజస్టిగారు విచారించురు.

చారానం తెన ప్రారంభించబడుట.

తై ప్రాయముకాము మార్చి 4:—తై ప్రాయముగారు నేడు సారావంతెనై రాకపోకలసాగించిరి. ఈవంతెనలను గానది నిర్మాణమునైపునకు రైల్వేవెళ్లటకు వీలైనది. వంతెన రాక పోకలను విడిచినప్పుడు చూచుటకు అనేకులువచ్చిరి. ఈవంతెనను పూర్తిచేసినవారికి ఆనీ పేరువెట్టిరి.

రాజప్రతినిధి ప్రసంగము.

రాజప్రతినిధి మకాము రాకపోకలకు విడువ మార్చి 4:—రాజప్రతినిధిగారు సారావంతెనను, ప్రారంభించుచు, బంగాళములో మొదటసేర రైలువేలనగుంచి వర్షించి, గంగానది దిగు కర్మాగమున వంతెనను నిర్మించుటకు ఇంజనీరులువడిన శ్రమలను చెప్పి ప్రపంచములో తేయవలయుననుచు విశేషముగ పండు పందలముతో నీ వంతెనలను తిన్నగ రాకపోకలు జరుపు కొనకచ్చును. బంగాళముయొక్క ఉత్తరభాగమునందును, అస్సాములోను దీనివలన రైలువేర్పాటు మభివృద్ధిపొందును. ఎమ్మడెన యుద్ధనాకస్మీయలను ముంచివినములలో, బర్మాకును, ఇండియాకును తిన్నగ రైలువే యేర్పాటులుండవలసిన యవసరము వృద్ధియైతి. అస్సాములోని గౌహతినుండి క్రొత్త రైలుమార్గము చేయబడుచున్నది. దీనివలన బర్మాకు వెద్దరహ దారి యేర్పడును నమ్ముచున్నాను. ఇక్కడ చాలవంది ఇంజనీరులు సన్నీచేయుచున్నారు. వంతెనను కట్టుట కన్నియో చిట్కలున్నను గట్టుగాను జరుగవలయు నీకార్యము నిర్వహించినందునకు, ఇద్దరికి కలరాతగిలినప్పుడు, మదిర్వినందు నకు డాక్టరు బిష్కపు గారిని నేరుకొనివచ్చుచున్నాను. అని ఉపన్యసించి ఈవంతెనకు కమిషనరైట్టుటకు రాజప్రతినిధిగారు రంగీకరించిరి. అతిథులలో భుజించినవారంతా పీఠప్రత్యేకపు రైలులో కలకత్తాకువచ్చుట దేసిరి. బంగాళ గవర్నరుగారు తమవార వేళకుండి దివస చేయుదురు.

సింగపురము

సింగపురము గంగద్రోశము.

అధికారుల ప్రకటన.

డిల్లీ మార్చి 2:—ప్రభుత్వాధికారులట్లు ప్రకటించుచున్నారు:—సింగపురములో జరిగిన గంగద్రోశముగురించి మరి కొన్ని వివరములు తెలియుచున్నవి. ఈ గంగద్రోశము చాల భూమిమైనది చెప్పటకు సరియములేదు. దీని కారణములు స్పష్టముగ తెలియుటలేదు. కాని ఇండియను ఉద్యోగులకు ప్రమాదము తియ్యబడుటచే 5 వ కాల్పులను పూలపు పైని యలలో అసంతుష్టి కలిగి, యిది జరిగినట్లు తోచుచున్నది. దీని కలన నైపుట కత్తిప్రి యుద్ధముంచి వీరిని చంకాంగుకు క్షేపం పించుటకు ముందే బయటపడినది. ఈ 5 వ కాల్పులపు పూలము రాజభక్త తో పని చేయుట కలన మంచి పేరును గడించినది. చాలన సంగతుష్టి యున్నను నిష్పక్షికి, వీరిలో సగముమందికంటే ఎక్కువమంది చేరకుండుట చాల స్పష్టికము. గంగద్రోశము జరుగునని ముందు తెలియలేదు. ఇది ఫిబ్రవరి 15 వ తేదీ సాయంకాలము 8 గంటలకు ప్రారంభమైనది. కాని అధికారులు, తగు జాగ్రత్తతో పనిచేయుటవలన, గంగద్రోశము వ్యాపించకుండు అంతటితో ంపోయితి. వెంటనే సింగపురములోని సేవల నన్నిటిని చేపట్టి, రేవులో కొన్ని యుద్ధపుటోడలున్నవి. వీనిలోని వానికులకు తరుణములో సాహాయ్యముచేసిరి. 18-వ తేదీనాటి గంగద్రోశము పూర్తిగ లాంగిపోయినది. సింగపురములోని వాలంటీరులు దైవకమువలన, శిబిరములోనుండుట తటస్థించినది. వీరు చాల సాహాయ్యముచేసిరి. ప్రజలును, కానిస్టేబులును కూడ తోడ్పాటుపడిరి. బోహారు ముస్లిముగారు తమసేవలను పంపిరి. వీరు సింగపురము దీవిదాటి బయటకుపోయినవారిని పట్టుకొనుటకు చాల నుపయోగపడిరి. తిరుగబాటుచేసిన వారారాత్రికి బారకాచులను తమస్వాధీనములో నుంచుకొనిరి గాని మరునాడక్కడనుండి, తిరిమివేయబడిరి. అప్పుడువీరు దీవిదాటి పోవుటకు చిన్నచిన్న

గుంపులుగ వెదికిపోయిరి. 20 తేదీని అంగ్లేయు నైపుటలు వచ్చిరి. దానితో నావికుల అవసరముతీరి, వారు తమతమ నావలపొడ వెళ్లిపోయిరి. తప్పించుకొని అక్కడక్కడ తిరుగుచువారిని పట్టుకొనుటకు యింకను ప్రయత్నింప బడుచున్నది. ఈ గంగద్రోశము పూర్తిగ సమసిపోయినది. ఇక్కడి సిలిగతులు మామూలుగనున్నవి. తిరుగబాటు చేసినవారిలో 554 మంది తప్పించుకొని తిరుగుచున్నారు. ఇంకను పట్టుపడలేదు. తిరుగబాటు చేయుచువారుగాక, తక్కిన వారందరూ, లాంగిపోయినారు లేదా, పట్టుకొనబడిరి. నైపుటల కంతమంది వెబ్బతగిలినది ఎంతమంది చనిపోయినది యింకను అధికారులు తెలియపరచి యుండలేదు. గంగద్రోశము నడచుటకు ప్రయత్నించిన నైపుటలలో ప్రజలులోను, 43 చనిపోయిరి 19 గురికి వెబ్బులు తగిలినవి.

బర్మా

తప్పులెక్కలను తయారుచేయుట.

రంగూను మార్చి 3:—తప్పులెక్కలను తయారుచేసి నందునకు గ్రహం అండు కం వెనకి ఇవరకు మేనేజరులో నొకడుగనుండిన హెచ్చి. సి. ఎల్వేఅను నతనిమీద శ్రమ చేయుబడినది. ఈ కేసు నేడు రంగూనుజిల్లా మేజిస్ట్రేటుగారు వలన విచారించబడుచున్నది. వైఅధికారుల ఉత్తరవుల ననుసరించి, తప్పులెక్కల తయారుచేయబడినట్లు ముద్దయ పత్తు మాన వాడింపబోవుచున్నట్లు తెలియవచ్చినందుల, ఫిర్యాదు పత్తువు న్యాయవాది, జి. సి. గ్రహంగారిని పరీక్షించుచునని తెలియజేసెను. దానిమీద ముద్దయపత్తు న్యాయవాది యిట్లు తెలియచెప్పెను:—దురుద్దేశముతో తప్పులెక్కలతయారు చేయబడినట్లు నేనుచెప్పలేను. చిత్తాలో పద్దులు సరిగ జను కట్టినందున లెక్కలలో చాలతప్పులున్నవి. గ్లోగుగను మేము మోసముచేసి తెరహముకంవెనకి వస్తుమకలిగించలేదు. క్రి.ఎం. ఎక్ గ్రహంగారు తిరిగి క్రాసుపరీక్ష చేయబడిరి. సోమవారము నాటికి కేసునాయిదాచేయబడినది.

బందిపోటుదొంగలు.

రంగూను మార్చి 3:—క్రిందటి సోమవారమునాడు సయాము దేశీయులగు ఆరుగురు బందిపోటు దొంగలు మా వద్ద 5 గురిని కొట్టి జోడుగుండ్ల తుపాకిని, ఆహారపదార్థములను, చెండుకత్తులను తీసికొని సరిహద్దులకు పారిపోయిరి. ఈ వస్తువులను దోచుకొన్నానపుటికే దొంగలవద్ద నూడు తుపాకులు, మాడుకత్తులు మండెను. వీరిని పట్టుకొనుటకు పోలీసు మూపరెంటు టావాయ గారు కొంతమంది సిబ్బందితో వెళ్లిరి.

లంచపుకేసు

రంగూను మార్చి 3:—పోలీసు మూపరెంటు మొదలైన వారిమీద వచ్చిన లంచపుకేసును రంగూను ఫిఫ్తకోర్టులో ఫిఫ్తజడ్జిగారు నేడు తిరిగి విచారించుచున్నారు. ఈయన ఒక ఖానీకేసులో 1000 రూపాయలు లంచము తీసికొనినట్లు సేరము మోపబడినది. లంచము యిచ్చినట్లు సాక్షి ఒక్కడు మాత్రము కలడు. వాడైన ఖానీతో సంబంధించి యున్నాడు. కాబట్టి వానిసాక్ష్యమును అంగీకరించుటకు వీలులేదు. అని ఫిఫ్త జడ్జిగారు జ్యూరీతో ఏకీభరించి పోలీసు డిప్యూటీ మూపరెంటు కయాంబ్యుగారి మీదనున్న కేసును కొట్టివేసిరి.

చెన్నరాజధాని దొరతనమువారి వ్యవహార విషయక శాఖవారి ప్రకటనము.

నేయింటు బార్డికోట.
3 వ మార్చి 1915

(మలబారు) మలయాళమునందు (హెసిల్లా) మహమ్మదయుల మతవిషయక చిత్ర ప్రమేయములన కలిగిన దురాశయము తెలచుబడినది. కాని సద్గుణాలనువే యడంపబడినది. ఫిబ్రవరినెల 25 వ తేదీరాత్రి పొండిక్కడులో కొందరు మతావేళ వతులగు మహమ్మదీయులు 15 న్ను చుట్టుచుట్ట ప్రయత్నించుచున్నారని తనకు తెలియవచ్చినదని మలబారు జిల్లా మేజిస్ట్రేటుగారు వ్రాసిన వ్యవ్రంత పత్రిక 28-2-1915 వ తేదీని ప్రభుత్వమువారికి చేరినది. జిల్లా మేజిస్ట్రేటు సి. ఏ. ఇన్నెసు వి. సి. యస్. గారు తన్ని వారణా పాయలను వెంటనే తీసికొనిరి. స్నేహభావులగు మహమ్మదీయులను కొందరిని సహాయముగైకొని న్యాయభంగులను నిర్బంధించుట కాయన ప్రయత్నములనుసరిసిరి. అగుంపు కడంపడలేదు. ఆరు మాసకులను వెంబడించుట కాయన బయలుదేరి. ఫిబ్రవరి 21 వ తేదీ

కరువారమున సహాయమున నాగుంపు చాలున పోచియుండి ఇన్నెసుదొరగారిని తుపాకితో కాల్చిరిగాని అదృష్టమున నది దూసిపోయినది. అగుంపులో నెనమండ్రుగురుండిరి. వారి వద్ద 4 తుపాకులుండెను. వారడవులలోనికి వెంటనే పారిపోయిరి. శనివారమునాటిరాత్రి మొదలు సోమవారము నాడుదయమునరకును వారు కాలికాపు కురవకండు రాజమగ్గమునకు తూర్పున నున్న అడవిలో దాగియుండి అడవి మార్గముల గుండ ఉలర వాడు తాలూకాలోనున్న ఏదాంతక రాంసమునకు మార్చి 1 వ తేదీ మధ్యాహ్నమునకు పోయిచేరిరి. వారంటు నొకయింటికిపోయి యొకకుపాకిని పుచ్చుకొనిరి. అంతలో సంగడిపురము పోలీసు స్టేషనులోని సబినప్పైక్ల రాగుంపును తారసిల్లుటచే వారొకగుట్టవై వెళ్లి ఆలసల్లా రాంసములో నొకదేవాలయమున దూరిరి. సదినెన్ని క్లరు దానిచుట్టును కావలిబెట్టి కరువకుండులోనున్న పోలీసు నూపరింటెండెంటు ఆర్. హెచ్. విచికాకుగారికి పిలిచి వార్తనుపెను. ఆతంలివాస్త సాయంకాల మాటుగంటలకు చేరగనే 10 మందిని వెంటబెట్టుకొని ఇన్నెసుగారును విచికాకుగారును బయలుదేరిరాత్రి 8 గంటలకు ఆలసల్లాను చేరిరి. పోలీసు ఇన్స్పెంటు మూపరింటెండెంటు జి. ఇలివిటు గారు 8-30 కు అచటికి చేరిరి. కరువకుండు నుండియు పండిక్కడునుండియు నారాత్రియే పోలీసు వైద్యములువచ్చి చేరెను. 2 వ తేదీ యుదయమున గుంపుదాగి యున్న దేవాలయమువై పోలీసు సేవలు తుపాకులను కాల్చి వారంభించిరి. పోలీసువారు 70 మందియుండిరి. 2 గంటల సేపటిలో గుడిలోని గుంపు లాంగిపోయినది. వారిలో నలుగురు హతులైరి. ఒకనికి గాయములు తగిలి పట్టుబడినది. కాని స్త్రీబుల కిద్దరికి బలమైన గాయములు తగిలినవి. ఈ రీతిగా నీ గుంపు లాంగిపోయినది. వీరికొక హిందూవునకు మాత్రము కొద్దిగా హానిచేసిరి గాని మరియెట్టి హత్యలనుచేయలేదు. సి. రాజగోపాలాచార్యుడు. ప్రభుత్వమువారి కార్యదర్శి.

ఆంధ్రవిద్యాధి మహాసభ.

అయ్యో, ఇదివరలో ఈసభనుగురించి సోదరులు కొందరు అనేక విధములుగా పత్రికలద్వారా వారి వారి యభిప్రాయములను వెల్లెబ్బి యున్నారు. అందులను గురించి విశేషముగా వ్రాయవలసరము లేదు. కాని వారిలో ఒకరిద్దరు సభను ఏవిధముగానైనను తప్పుక జరపకలెనని వ్రాసివారు. వారి అభిప్రాయములకు తోడ్పడుటకై ఆంధ్రవిద్యాధి లేలాలో జంకుచున్నామి. వారు వ్రాయుసంగతు లెంతయు ప్రశంసనీయులుగాను ఆమోదనీయులుగాను ఉన్నవి. కొ. రాగారికి తోచిన స్థలం దేవాములంతగి పుచ్చికాపు. మన సభ ఒకసారి జరిగిచో మన సభయొక్క విధానములను ముఖముఖినే పరిష్కరించుకొనవచ్చును. ఈ మొదటి పర్యాయము మన వేసంగి నెలవులలో ఆంధ్రకాన్సరెన్సుతో బాటు జరిపి మన సందేహములను నివృత్తికేసికొని సోదరులలో 2 వూరుండి ఆమోదప్రకారము విధానముల సేర్పరుచుకొనవచ్చును. ఎట్లయినను మనసభను స్థాపించుట ముఖ్యకర్తవ్యము. 22 వ తేదీని ఆంధ్రప్రతికలో సోదరులు వ్రాసిన ప్రత్యుత్తరము లెంతయు ఆచరింపదగినవిగా నున్నవి. కొ. రా గారు నెలవు ఇచ్చినట్లు రాజకీయాంశములను మహాజనసభవారికివిడిచివెట్టినను మతసాంఘిక విద్యావిషయకచర్చలకు జేసికొనవచ్చును. ఆంధ్ర విద్యార్థులందరూ సంవత్సరమునకొకసారి తప్పకసమావేశము ఒక చోటకావలెను. మన మందరము ఏకగ్రీవముగా ఆసభలో సామ్రాజ్యాధికారులకు ప్రస్తుత మైకోపోయ్యుద్ధములో సహాయము చేయు నిర్ణయముగా నున్నామని తెలియపర్చవలయును. అప్పుడే మనము మన పూర్వులయొక్క సంతాన మగుదుము. సోదరులారా! ఈ విషయమును తేలికగా పోషియొకుదు. మీరనేక చరిత్రలు చదువుచున్నారు. అనేక సంగతులు వినుచున్నారు. దేశభక్తియు మాతృభాషాగౌరవము గాజభక్తియు మీహృదయములయందు నాటుడు. ఈవిషయములు మనకొకరు బోధపర్చుకొనలేదు. రేడియోఆంధ్రమహాజనసభ తోపాటు మనసభ జరిగినప్పుడు మనకలగలు ఉత్సాహము సంతోషము కార్యాచరణాసక్తి మీరే అధ్యముచేసికొనగలరు. రాజప్రతినిధి సుబ్బారావు.

నాగర్జున వజ్రప్రదర్శన కాలయం నియ్యబడిన పతకము.
గొప్పగొప్పవారిచే వేసిన వేలు యోగ్యతా పత్రములు పొందిన
అమృతాంజనము అన్ని నైపులకు పరమామృతము

అమృతాంజనము

అమృతాంజనము

అమృతశబ్దమాదినిగల

మాయమందుగాదు.

వృత్తియింట నుండ దగినది.

వేలకువేలు సీసాలు విక్రయము.

అన్ని చోట్ల విక్రయింపబడుచున్నది.

నకలుమంకులవలన మోసముగలుగును

పంచ భాష చీటి చూచి

కొనిన మోసముగలుగదు

అమృతాంజనము

అంజరశబ్దమంతమునగల

నకలుమందుగాదు.

తలనొప్పలు, వాయువునొప్పలు, పాచ్య

పునొప్పలు, కీళ్ళనొప్పలు, పక్షవాతము,

వాపులు, గాయములు, పుండ్లు, దగ్గు

వీని కన్నిటికి అమృతమువంటిది.

చక్కని డబ్బితో సహా

సీసానికి 8 అణాలు.

వాడని వారుండగు

అమృతాంజనము దిపోవారి బేషధముల ప్రకటన.

దంతమార్లము

పంటినొప్పలకు మంచిపోషము. సువాసన
గలిగియుండును. వెల స్వల్పము.

డబ్బీ 1-కి వెల 0-2-0 మాత్రమే.

దంతశూలహరి

నొప్పిగలచోట దూదిని మంచులోతడిచి

పెట్టిన నొప్పినివేలవలెనూన్పును.

సీసా 1కి వెల 0-8-0 మాత్రమే.

జీర్ణరసాయనము

ఆకలిలేకపోవుట, అగ్నిమాంద్యము,
మలబద్ధము మొదలగువానికి మంచిమందు.

25 మాత్రలుగల డబ్బీ 1కి వెల 1-4-0

గజ్జికిలైలము

చిన్న పిల్లలకు మంచిమందు. ఈలైలము
నాలుగుపూటలు రాచినతప్పకపనిచేయును.

డబ్బీ 1కి వెల 0-2-0 అణాలు.

పగుళ్ళకు లైలము

అలకాపు, అలచేతులు, చర్మమ,
కారకమువలనను శీతగాలివలనను పగిలిసేరు

కారుటయు, జలపుట్టుటయు సంభవించును.

ఈలైలమును రాచిన పగుళ్ళమూరి జల

పోయి మంచిచర్మము రాగలను. పగుళ్ళ

నొప్పియు సయమగును. స్వల్పక్రియము.

వెల డబ్బీ 1-కి రు. 0-6-0. వి. పి. కేసు.

మోహినీ లైలము

కూడడుకు, కండ్లకు చలువజేయును. వెం
డుకలు నునుపుదేరును. కురులుపెరుగును.

5 తులముల నూనెగల సీసా వెల 0-12-0.

మూలశంకకు లైలము

మూలశంకవలన అసహనవద్ద చర్మము
లావుబాని మొలలువచ్చడి యమితబాధగలు

గును. డబ్బీ 1-కి వెల 0-12-0 మాత్రమే.

కలరా మాత్రలు

కలరాతగిలినవెంటనే మందుతినుట అవ
శ్యకము. కలరాకు బహుశ్రేష్ఠమైనది.

12 మాత్రలు డబ్బీ 1-కి వెల 0-6-0.

తేలు మందు

ఈ మందును కుట్టినచోటరాచిన బాధ
మాయమగును. ప్రతియింట నుండదగినది.

సీసా 1-కి వెల 0-8-0 అణాలు మాత్రమే.

వజ్రగుళికలు

ధాతుపుష్టికి, బలమునకు, రక్తవృద్ధికి,
శక్తికి, వజ్రాయుధము.

20 మాత్రలుగలడబ్బీ 1కి వెల 1-0-0.

రోమహరి.

ఈధన్యమాను సీటిలో గట్టిగా కలిపి
పట్టించిన, రోమములు తెండు నిమిషముల

లో మొదలంట రాచిపోవును. దీనివలన

చర్మము సలుపెక్కెను. మంటయుండదు.

డబ్బీ 1-కి రు. 0-8-0. వి. పి. చో 0-12-0.

తామర లైలము

తామర, తీట, ఏనుగుగజ్జ, దురద, రసి
కారుట మొదలగువాటికి మంచిమందు.

డబ్బీ 1-కి వెల 6 అణాలు మాత్రమే.

జ్వరహరి

చలిజ్వరము, విషపుజ్వరము, మన్యజ్వరము
మొదలగుసమస్తజ్వరములకుదివ్యౌషధము

సీసా 1కి వెల 0-12-0 అణాలు.

కర్ణశూలహరి

5,6 బొట్లను చెవిలోపొసిన బాధతగ్గును.
మంటయుండదు. త్వరలో మాన్పును.

సీసా 1కి వెల 0-6-0 అణాలు మాత్రమే.

సుఖబోగి మాత్రలు.

కొరుకు సవామేహములకు ఈమాత్రలు
బాగుగ పనిచేయును. వీనిని తినుచువుండు

పడినచోట సుఖబోగిలైలమును రాయవల

యును. ఇవి రక్తశుద్ధికి మేహకారక బా

ధ్యములకు కూడ చాల ఉపయోగకారి.

20 మాత్రలుగల డబ్బీ 1-కి వెల రు. 1-0-0.

సుఖబోగి లైలము

డబ్బీ 1-కి రు. 1-0-0. వి. పి. సహా 1-4-0

విధములన్ని ప్రణములకును, కొరుకు

పుండ్లకును ఈ లైలము ఉపయోగించును.

ఈలైలమును రాచిన పుండ్లు మానును.

లోపలికి మాత్రలను తినవలయును.

అమృతాంజనము దిపో

గంగా, ప్రేరిరోడ్డు, పోర్టు బొంబాయి. ఈ, ఓ, డి, తంబుకెట్టి వీధి, బార్డిటవును, మద్రాసు.

FOREIGN TELEGRAMS.

(REUTERS AGENCY).

WAR NEWS.

THE GREAT
EUROPEAN WAR.
GREAT BRITAIN.

The German Blockade.

British and French Notes to U. S. A.

LONDON, March 3.

WASHINGTON.—The British and French Ambassadors have presented to Mr. Bryan notes with reference to the blockade of Germany.

German to Reply to the American Note.

AMSTERDAM.—The German reply to the American note, which is now of little interest in view of the Allies' declaration of a blockade, is highly argumentative. It accepts most of the proposals but subject to all sorts of conditions, and adds others.

The Admiralty Thanked.

By the Chamber of Shipping.

The Chamber of Shipping has thanked the Admiralty for the vigilance of the Navy in protecting seaborne trade, which is now being carried on with little greater risk than in peace time.

Workers and the War.

Marked Effect of Chancellor's Appeal.

LONDON, March 3.

Mr. Lloyd George's speech has had a marked effect on the workers throughout the country, and any differences are being rapidly settled.

Universities and the War.

Premier 'on Graduates' Magnificent Response.

LONDON, March 3.

The House of Commons to-day passed the second reading of the Bill giving the authorities of Oxford and Cambridge powers to deal with the situation created by the war. Mr. Asquith dwelt on the great effect of the war on the Universities, six thousand members of which were serving in the ranks and two-thirds of the undergraduates had volunteered for service. Considering how much of the flower of Great Britain's youth was attending the Universities, this was a magnificent response to the nation's calls. Mr. Asquith said that of eighty-nine Oxford Blues of 1913-14 eighty were serving. (Cheers). Athletics had been suspended and many of the University buildings given up to the Military. Mr. Asquith paid a warm tribute to the undergraduates who had undertaken their patriotic duty in a serious spirit and not in the spirit of sport and adventure. This, however, involved the Universities and Colleges in serious financial straits. The Bill did not call on the Public Funds, but enabled the Universities to draw on the future for present necessities.

Mr. Walter Long, concurring, paid a striking tribute to Mr. Asquith and said that Oxford had reason to be proud of the great part he was playing in Britain's history at the present time.

Decrease of Crime
Judges' Remarks.

LONDON, March 3.

Judges opening the Criminal Courts have remarked that a very agreeable feature of the national struggle is the diminution of Crime. Prisoners number only one-third of the average for some years, and vagrancy statistics show a great decrease.

The Recent Naval Engagements.
Vice Admirals' Despatches.

LONDON, March 3.

The "London Gazette" publishes Vice Admiral Sir David Beatty's and Vice Admiral Sir Doveton Sturdee's despatches regarding the North Sea and Falkland Islands engagements.

The North Sea Battle.

Sir David Beatty reports that the ships present were the "Lion," the "Princess Royal," the "Tiger," the "New Zealand," the "Indomitable," the "Southampton," the "Nottingham," the "Birmingham," the "Lowestoft," the "Arethusa," the "Aurora" and the "Undaunted" and destroyer flotillas.

At 7-25 in the morning a flash of guns was observed and the "Aurora" reported that she was engaged. Sir David Beatty immediately altered his course and increased speed to 22 knots. He ordered the light cruisers and destroyers to chase, get into touch and report movements of the enemy. Reports were immediately received that the enemy consisted of three battle cruisers, the "Bluecher," six light cruisers and a number of destroyers.

The battle cruisers worked up to 28½ knots. A description of the chase and manoeuvring for position follows. The "Lion" made the first hit on the "Bluecher," which was No. 4 in the enemy's line at 9-9 and the "Tiger" opened on the "Bluecher" at 9-20, the "Lion" shifting fire to No. 3 at 18,000 yards. This ship was hit by several salvoes. Soon after the "Princess Royal" and the new Zealand opened on the "Bluecher" and No. 3. Our flotilla of cruisers and destroyers had dropped from our beam to port quarter to prevent their smoke from fouling our fire but the enemy's destroyers threatening to attack the "Meteor," the Division passed ahead. At 9-45 the "Bluecher" showed signs of suffering severely and the enemy Nos. 1 and 2 were also on fire.

TELEGRAMS.

The enemy's destroyers emitted vast columns of smoke to screen their battle cruisers and, under cover of it, the latter altered their course, increasing their distance from our line. Their destroyers again showed signs of attacking, but the "Lion" and the "Tiger" opened fire on them and compelled them to retire.

At 11-3, owing to injury, the "Lion" fell out of line, and Admiral Beatty transferred his flag to the destroyer attack. When he rejoined the squadron at noon it was retiring. He boarded the "Princess Royal," where Captain Brock reported that the "Bluecher" had been sunk, that the enemy battle cruisers had continued their course eastward in a considerably damaged condition, and also that a Zeppelin and a seaplane had endeavoured to drop bombs on the vessels, rescuing men from the "Bluecher."

The "Lion" and the "Tiger" were the only ships hit.

The honours gazetted in connection with the above include Captain Brock, Companion of the Bath, and Lieutenant Peters, of the "Southampton," Distinguished Service Order.

Falkland Islands Engagement.

Vice-Admiral Sturdee's report shows that the engagement opened at 12-47, but, owing to the Germans scattering, the action developed into three separate encounters.

First, the "Invincible" and the "Inflexible" followed the "Scharnhorst" and the "Gneisenau," which twice altered their course in an endeavour to escape, causing suspension of firing and a fresh chase.

At 3-30 the "Scharnhorst's" fire slackened and one shell just shot away her third funnel. Some of her guns were not firing. The effect of our fire became more and more apparent in the smoke from fires and escaping steam. Sometimes a shell would cause a large hole to appear in her side through which could be seen a dull red glow of flame. At 4-4, with flag flying she suddenly listed to port, the list increasing till she lay on her beam ends, and then at 4-17 she disappeared. The "Gneisenau" continued a determined but ineffectual effort to fight the two battle cruisers. At 5-8 her forward funnel was knocked over, resting against her second. She was evidently in serious straits. At 5-15 a shell struck the "Invincible," and this was the "Gneisenau's" last effective effort. At 5-30 she turned to wards the "Invincible" with a heavy list to starboard, and steam pouring from escape pipes and smoke from shells and fires rising everywhere. I ordered 'cease fire' but before the signal was hoisted the "Gneisenau" reopened and continued to fire occasionally from a single gun. At 5-40 we closed in on her and the flag at the foretruck was then apparently hauled down, but the flag at the peak continued flying. At 5-50 we ceased fire, and at six the "Gneisenau" heeled over very suddenly, showing the men gathered on the decks and then walking on the sides as she lay a minute on beam-ends before sinking.

Prisoners reported that by the time the ammunition had been expended some six hundred had been killed and wounded. The survivors were ordered on deck and told to procure hammocks and any articles to support them in the water when the ship sank. There were probably two hundred unwounded, but, owing to the shock of cold water, many were drowned close to the boats.

The second action, namely, that between the light cruisers, began at one in the afternoon. When the "Scharnhorst" and the "Gneisenau" turned to port to engage the "Invincible" and the "Inflexible," the "Dresden," the "Nuernberg" and the "Leipzig" turned to starboard to escape. The "Glasgow," the "Kent" and the "Cornwall" pursued them, while the "Carnarvon," whose speed was insufficient, closed with the battle cruisers. The "Glasgow" drew ahead and opened on the "Leipzig" at three, and the "Cornwall" also opened on the "Leipzig" at 4-17. At 7-17 the "Leipzig" was on fire, fore and aft, and the "Cornwall" and the "Glasgow" ceased fire. The "Leipzig" at nine o'clock turned over and disappeared. Seven officers and eleven men were saved.

The "Kent" was ordered to engage the "Nuernberg" at 8-36, and, as a result of strenuous efforts in the engine room, got within range at five. The "Nuernberg" was on fire forward at 6-35 and ceased firing. The "Kent" did likewise, but, as the "Nuernberg's" colours were still flying, reopened fire. Five minutes later, the colours were hauled down and the "Kent" ceased fire and prepared to save life. The "Nuernberg" sank at 7-27. A group of men were waving the German ensign attached to a staff as she disappeared. Twelve were rescued, but only seven survived.

Meanwhile the "Dresden" had escaped. The "Glasgow," the only cruiser with a chance of catching her, was fully engaged with the "Leipzig" for over an hour before the "Cornwall" and the "Kent" were able to come up.

In the third action the "Bristol" was ordered to destroy the enemy's transports. She reported next morning that only two, the "Baden" and the "Santa Isabel" were present, and both were sunk after the removal of the crews.

Captain Luce, of the "Glasgow" is gazetted Companion of the Bath.

Bombs Dropped on a Glasgow Steamer.

LONDON, March 3.

A Glasgow steamer "Dalblair" with cargo of jute from Calcutta reports that off Essex two taubers dropped bombs which, however, missed the vessel and she continued her voyage.

FRANCE.

French Progress.

LONDON, March 3.

PARIS.—A Communique says—In Champagne we hold all the first line of the German trenches from the northwest of Perthes to the north of Beau Sejour and have progressed at several points beyond this line.

TELEGRAMS.

TURKEY.

Khopa Occupied.

By Russian Army.

LONDON, March 3.

The Russian army in the Caucasus has occupied the port of Khopa, the Turkish military base.

Italy and Turkey.

Italian Mails Seized by Turks.

LONDON, March 3.

ROME.—The Turks at Jeddah have arrested an Italian steamship agent and seized the mails he was taking to the Italian Consul.

Italian Government's Action.

The Italian Government has made vigorous representations to the Porte.

AMERICA.

Arrest of Anarchists in New York.

LONDON, March 3.

NEW YORK.—Several arrests have been made in connection with an attempt to dynamite St. Patrick's Cathedral. It is believed that it is part of a widespread anarchist plot to include attacks on millionaires, dynamiting of banks and the inauguration of a region of terror. The Police have been throughout in touch with the movement, and the congregation of eight hundred in the Cathedral included numerous disguised detectives. When a man entered and threw bombs at the altar they rushed and extinguished the fuse and seized the miscreant.

AUSTRIA.

Czernowitz Bombarded.

LONDON, March 3.

A telegram to the "Daily Mail" from Bukharest says Russian artillery near Sadagora has bombarded Czernowitz.

GERMANY.

A New Effort of the Germans to Reach Calais.

LAHORE, March 3.

The "C. and M. Gazette's" Special Cable—London 2nd Mar.—Reports are again circulating in Flanders and Holland that the Germans contemplate a new effort to reach Calais aided by troops from the East.

Short News.

The Clyde engineers who have been on strike have resolved to resume work by a great majority.

A telegram from Laylands, West Virginia, says that 171 miners have been entombed as a result of a gas-explosion followed by fire. Only two have hitherto been rescued, and they are badly hurt.

INDIAN TELEGRAMS

(Associated Press Agency.)

SINGAPORE.

The Singapore Disturbance.

A Press Communique.

We have received by telegram from Delhi the following Press Communique issued yesterday—

Further facts regarding the outbreak at Singapore have now come to hand, which leave no doubt as to its serious character. Reasons for the disturbance are still somewhat obscure, but the trouble would seem to have originated in some discontent aroused in the 5th Light Infantry by certain promotions among the Indian ranks. This appears to have engendered a spirit of disaffection, which was brought to a head by the impending departure of the regiment for Hongkong. It is satisfactory to be able to record that, even then not more than half of the 5th Light Infantry, a regiment with a distinguished record of loyal service, were implicated. The disturbance broke out without warning about 3 p.m. on the 15th February, but, owing to prompt measures taken by the local authorities in at once calling on and mobilizing all the available resources and accepting the timely assistance offered by the ment of war in the port at the time, the outbreak was at once localised and the situation was well in hand by the morning of the 18th Feb. The Local Volunteers who happened to be in camp rendered especially good service as also did other civilians and the armed constabulary. The Sultan of Johore at once offered the services of his land forces, which were of assistance in dealing with the bodies of rioters who had crossed to the mainland. The malcontents took possession of the barracks for the night, a position from which they were expelled next morning, when they dispersed, breaking up into small bands with the idea of escaping to the mainland. The arrival of British troops on the 20th February set free the naval contingent, who re-embarked, and, thought the rounding up of stragglers still continues, the outbreak has been finally quelled and the situation remains practically normal. Of the rioters only 554 men of the 5th Light Infantry have not been accounted for. The remainder, other than those who remained staunch, have all either surrendered or been captured. The actual number of killed and wounded amongst them has not yet been reported. The total casualties amongst the Civilians and troops operating against them were 43 killed and 19 wounded.

TELEGRAMS.

BURMA.

Falsification of accounts of Messrs Graham & Co

RANGOON, March 3.
The District Magistrate Rangoon to-day continued the hearing of the case against Mr. H. C. Elsey, Departmental Manager of Messrs J and L Graham and Co., who is alleged to have falsified to the tune of over twenty lakhs the firms accounts. Mr. McDonnell said as he now understood the defence to be that the accounts were falsified under the direction from those in charge of the business, he must call Mr. C. T. Graham whom he did not intend to examine previously. Mr. DeGlanville for the defence explained what he meant by falsification was not in the fraudulent sense but that accounts were full of mistakes, entries having been wrongly made all through. They did not deceive Glasgow and caused no loss to Messrs Terham and Co., Mr. J. F. N. Graham was further cross examined and the hearing adjourned to Monday.

The Kyaukse D. S. P. Acquitted.

RANGOON, March 3.
Before the Chief Judge was resumed to-day, at a special sessions of the Chief Court, the trial against W. J. Doveton, D. S. P. Kyaukse, on the charge of having on June 18 accepted Rs 1000 as a motive or reward for forbearing to direct arrest of Maung Ba for having committed the murder of Maung Win. At the middle of the cross-examination of Maung Ba, main witness in the case, the foreman informed the Court that the jury did not desire to proceed further with the case as they did not believe the evidence of the witness. The Chief Judge pointed out to the jury that the only witness as to the payment of money was that of Maung Ba, who, he should tell them, was an accomplice in the offence. According to law they could not accept his evidence unless corroborated on material points. There was not that corroboration. Foreman intimated the Jury's unanimous opinion that they could not convict on the evidence of Maung Ba. Doveton was acquitted by Court.

A Dacoit Band Pursued.

RANGOON, March 3.
Mr. Tavy, District Superintendent of Police, with an armed posse has started in pursuit of six Siamese dacoits who are alleged to have, last Monday, fled towards the border, after seriously wounding five men at Ma-a, to the Eden Kaddah camp, belonging to Shan and taking away with them a double barrelled shot gun, three Dakmas and foodstuffs. The dacoits were armed at the time with three fire arms and three swords.

CALCUTTA.

The Police Inspector Murder Case.

Bail Refused

CALCUTTA, March 3.
The Chief Presidency Magistrate has refused bail to the eight Bengal youths arrested in connection with the recent murder of Police Inspector Suresh Chunder Mukherjee. Mr. Hume, the Government Prosecutor, who appeared last night for the Crown in this connection, explained that the six arrested youths also belonged to a gang of Madanpur dacoits. The youth, who is alleged to have actually shot the Inspector, has not yet been arrested.

An Alleged Murder Case.

Accused Acquitted.

CHITTAGONG, March 3.
In the murder case where Aditya Nath was charged with shooting dead one Satyendra Nath Sen in an attempt to shoot a witness in the Dacca conspiracy case, Mr. Twidell has accepted the verdict of the majority of the Jury and acquitted the accused.

Judges Differ.

CALCUTTA, March 3.
At the High Court to-day in 'Trading with the enemy' case before Justices Beachcroft and Greaves, the former found the accused Indra Chaudhary guilty on two counts and latter on one. The sentence of imprisonment was remitted and fines reduced to Rs. 1000 on each count. The case is to go before the Chief Justice in consequence of the Judges differing.

PUNJAB.

A Smart Shock of Earthquake.

LAHORE, March 3.
A smart shock of earthquake was experienced here a few minutes after seven this morning.

A "Press Act" Case.

Special Bench Enquiry

A special bench of the Punjab Chief Court consisting of Chief Justice Sir Alfred Kensington, Justice Sir Donald Johnstone and Justice Rattigan heard to-day an appeal filed by Farooq Ali, keeper of "Comrade and Hamdard" press at Delhi, against forfeiture of its security of Rs 2000. Mr. Beechy, advocate, with Mr. Ashtari, barrister, Delhi, appeared for the appellant and the crown was represented by Mr. Bevan Petman, the Government Advocate. Mr. Beechy for the appellant said that the order of forfeiture of security was based on the ground that a certain article in "Comrade" of September 26, 1914, had a tendency to excite disaffection against the Government of India and the crown, but there was not a word in the article about the Government of India and the King. It was a criticism of the policy of the British Foreign Minister with regard to Turkey and was a laudable effort to discover the causes of estrangement between Turkey and Britain and to suggest measures for effecting an approachment. After Mr. Beechy had finished his address to the Court on the general legal aspects of the case, Mr. Muhammad Ali, Editor of the "Comrade", commenced

TELEGRAMS.

his explanation of the passages in the articles which were objected to by the Crown. Mr. Muhammad Ali put in defence of the position taken up by him in the article. He refused the interpretation put upon certain passages by the Government and said they were absolutely harmless and written with the best of motives. It was, he said, unfair to say that the article, as a whole excited, any disaffection against the Government. Muhammad Ali had not finished when the Court rose for the day.

SIND.

Sukkur Barrage and the Rohri Canal.

A Conference.

KARACHI, March 3.
Much disappointment was caused in Sind when last year it was given out that the Government had postponed the Sukkur Barrage and Rohri Canal. Some even said that the scheme had been altogether given up, but the public will be glad to learn that the Government have not lost sight of it. A Conference is to be held at Sukkur by the end of next week at which the Inspector-General of Irrigation, the Chief Engineer with the Government of Bombay, the Superintending Engineers of the Indus left and right banks, the Chief Engineer of the Rohri Indus Commission, and other Engineers will sit to consider the desirability of a Barrage and Canal below Sukkur.

BOMBAY.

The Late Mr. Gokhale.

Condolence Meetings.

POONA, March 3.
Two largely attended meetings were held in Poona city this evening for the purpose of expressing feelings of regret universally felt here at the untimely death of the Hon. Mr. G. K. Gokhale and expressing condolence with his daughters and relations. One meeting at which His Excellency Lord Willingdon spoke was held in Kirloskar Theatre. The overflow meeting which commenced a little later was held in the new English School, an adjoining building. Both were crowded, the latter meeting at which Professor Franjpye, Principal of Fergusson College, presided, being mostly attended by students and Professors of the local schools and colleges. Speaking at the Kirloskar Theatre H. E. the Governor paid tribute to the memory of the deceased gentleman whom, His Excellency remarked, he had come to look upon as a personal friend during the two years he had been in India. That he could be ill spared at such a time was evidenced from the fact that no less a personage than His Imperial Majesty King George had telegraphed his condolences and sympathy (an announcement which evoked loud applause). Continuing, His Excellency said that Mr. Gokhale had died at the age when he would be expected to be in full vigour of his manhood. But he never spared himself even to the day of his death, and it might truly be said of him that he died for his country. He was a man of strong views and a fearless critic, but as a loyal son of India he endeavoured to obtain his objects by strictly loyal means.

Mr. Gandhi, who proposed the first resolution, paid eloquent tribute to the memory of the deceased statesman. The speaker said it would look presumptuous on his part if he were to add to the glowing tribute which H. E. Lord Willingdon had paid to the memory of the deceased patriot. One thing he would like to mention and that was the deep seated religious feelings of the man from which sprang thoroughness which was one of his chief characteristics. He also possessed a conscience, and shortly before his death Mr. Gokhale was called upon to decide whether he should attend certain conference. After much deliberation he decided to do so in the interests of his country though at a grave risk of his life. Resolutions, forming committees to collect subscriptions, were proposed at both the meetings and passed.

The Wheat Export Question.

BOMBAY, March 3.
Sir Shapurji Broacha writes to the "Times" of India" arguing that the prohibition of wheat from India is neither politic nor expedient. He says the one crop which is large, if not the largest, and most paying this year is wheat. Prohibition of export will not affect rice, and the wheat export trade this year must bring direct wealth to the Punjab and the North West Frontier province, beyond dream of advance to and indirectly to the whole of India.

The Bombay Chamber of Commerce
Chairman's Reference to the Budget.

BOMBAY, March 3.
In the course of his presidential review at the annual meeting of the Bombay Chamber of Commerce this afternoon, the Chairman of the Chamber, the Hon. Mr. Marshall Reid, referred to the budget and said:—I have no hesitation in saying that the capable and courageous manner in which the Government of India have dealt with a position of great difficulty must commend itself to us. We could not have complained if they had decided to resort to additional taxation as a temporary measure, though we should probably again have had to complain that temporary measures had drifted into permanency. The prospect, or rather possibility, of a crore of rupees loan is not likely to be received with much enthusiasm in many quarters, particularly by our local bodies who did none too well with their last year's flotations, but the Finance Minister has reserved to himself absolute direction as to when and how the money will be raised, if indeed it is raised at all in India. For my own part I should prefer to see him resort to the London market to an even greater extent in this particular year. The time has surely come when our countrymen must realise that investments in prosperous, loyal and progressive India are likely to be more secure than in some other parts of the world which are apt to suffer from political and geological disturbances. The more so as our sterling exchange has stood the test of two crises in eight years. I think we may rea-

TELEGRAMS.

sonably expect that India, with its extraordinary variety and distribution of crops and with its great agricultural and commercial vitality will suffer from war to a lesser degree than most others and will be ready to avail itself of new openings when more normal conditions prevail.

Industrial Progress.

Referring to the question of enemy trading, Mr. Marshall Reid said—Whereas we insist that Prussian militarism must be crushed at any cost, it should not be our wish—and it cannot be for the good of the world—that German industrial and commercial enterprise should be annihilated, and it cannot be annihilated, however much we may wish it. Exceptional opportunities are now being afforded to the Empire to make itself independent in many directions of those who are now our enemies, but it is of vital importance that we should not blind ourselves to the fact that industry and enterprise must prevail from whatever nation they may spring. We in India have nothing to complain of in the past, for Germany and Austria have paid us a fair price for over 20 million sterling of raw material in a year, and have only asked us to take half that value of manufactured goods from them. Unfortunately, we in India are not ready to take all the advantage we might of the present opportunity. Only two or three out of all our provinces are equipped with a Department of Industries, and whereas I agree with those who seek some measure of protection for promising industries during their infancy, it would be contrary to the economic policy to which the Empire has in the past owed so much, to claim protection for an industry merely because it is indigenous. I hope the war will be over long before we can, in our necessarily slow scale of progress, develop the resources of the country to any material extent in this respect; but it will be a great misfortune if we cannot in the meantime lay the foundations of industrial progress on a border basis.

Military Service for Europeans in India.

The Hon. Mr. T. W. Birkett, who is the new Chairman of the Association, referred to the suggestion of the Burma Chamber of Commerce that compulsory military service should be instituted for Europeans in India. "The question," he said, "is, of course, intimately associated with volunteering, and, our Chamber some years ago expressed its opinion that in the interests of the State, every European should be trained to arms, and that if this end was not attained by volunteering, then it would be necessary to take other measures. Further measures bring us, of course, to some form of compulsory training, and, while an inquiry is certainly called for, speaking personally, I am not quite sure whether this is the right time to press our views on the Government of India."

New Secretary to the Bank of Bombay.

Sir James Begbie, Secretary of the Bank of Bombay, retires this month. He will be succeeded by Mr. R. Aitken.

Mail Steamer.

It is not expected that the P. and O. boat "Nellore," with the next home mails, will reach Bombay until Wednesday, but no official information is yet available.

VICEROY'S CAMP.

Sara Bridge Opened.

The Bridge Christened 'Hardinge Bridge'

Viceroy's Camp, March 4.

H. E. the Viceroy opened Sara Bridge to-day inaugurating direct railway passenger communication across Lower Ganges. There was a large gathering. The bridge is named Hardinge bridge.

His Excellency's Speech.

The Viceroy declaring the bridge opened referred to the early history of railways in Bengal, then, in detail, to the Engineering difficulties of the Lower Ganges bridge. The new bridge gave direct communication with the district which had, under jute and tea, largest areas in the world. He looked to seeing, as a result of the opening of the Lower Ganges bridge, great development of railway facilities of the Northern Bengal and Assam. The "Emden's" activities had drawn attention to the need for direct railway communication with Burma, and he hoped that the new line to Gauhati in Assam would form part of a line to Burma. He was glad to announce that a strong party of Engineers was in the field engaged in the work of survey. The Viceroy after reference to the Engineering difficulties in the course of which problems, unique in Engineering, had to be faced, congratulated Mr. Gales, the Engineer in charge, upon the successful accomplishment of taste and paid tribute to his staff and also to Dr. Bishop, Medical Officer, for the success in dealing with two Cholera outbreaks. In conclusion the Viceroy announced his pleasure at allowing the bridge to be named after him.

After breakfast with the guests, H. E. the Viceroy left, by a special train, for Calcutta, the Governor of Bengal following later.

SOUTH INDIA.

Travancore Legislative Council.

TRIVANDRUM, March 4.

The Travancore Legislative Council met at 12 noon to-day. Police regulation Amendment Bill, Opium Bill, and the Motor Vehicles Regulation Amendment Bill, became law as regulations 3, 4 and 5 of 1915 respectively. A bill to amend the Cattle Trespass Regulation was introduced and its principle affirmed. Council broke to 12-15.

వంగవొలులో ఘోషా స్త్రీలకు వైద్యశాల.

కాద్వాయగారు 9-15 నిమిషముల కవచికి రాగానే కృష్ణారావుగారు స్వాగతమునుగి శంభుసాపన మొనర్చుడని ప్రార్థించిరి. ఆసందర్భమునకృష్ణారావు గారిటులనుడివిరి వంగవోలుతాలూకా బోర్డువారి యాదేశమున నున్న నెలకల్పాది బానపుసామును 1910 వ సంవత్సరమున ప్రభుత్వమువారు తంకవోలు పురపాలక సంఘమువారి పంపుచేసిరి. ఈ గ్రామసమీపమున రాజమహర్షమున నేగు బాటసారుల కన్ను దానము చేయుటకు మొదట నీధనము దానము చేయబడినది. కాని ప్రస్తుత మీ యుద్దేశము నెరవేరుట కవకాశము లేదు. దుటచే నా సొమ్ము మరియొక ధర్మకార్యముకొరకు వినియోగించుట కుద్దేశింపబడినది. దొరతనమువారు 45.0 గ్రాంటు ఇచ్చినారు. దీనిలో 1000 రూపాయలు మాత్రమే శత్రునికీర్తనాగృహ నిర్మాణమునకు ప్రత్యేకింపబడినది. ప్రస్తుత మీ వైద్యకాలలో రోగులకు నివాస సౌకర్య మేర్పరుప బడతేమిగాని క్రమముగ నీమందిరమును పెంచి ప్రస్తుతము మోబైలై వైద్యకాల తానున్న శత్రులనుగూడ బానూతనవైద్యకాలలోనికి మార్చి దానిని ప్రత్యేకము శ్రీలకొరకు నొక పెద్దవైద్యకాలగా చేయు తలంపుకలదు. నిరంతరమున వంగవోలు ప్రజల యెడల తమను గనుబరుచుచున్న ప్రభుత్వమువారు రండులకు వలయు ధనసహాయమును చేసి దరని నమ్మెదనని కృష్ణారావుగారు నుడివిరి. పిమ్మట కాద్వాయదొరగారు శంభుసాపన మాచరించిరి. వారు శంభుసాపనముచేసిన తొండీ తాపీపైని 1-3-1915 వ తేదీన మంగవోలులో ఘోషాశ్రీల వైద్యకాలకు శంభుసాపనమును చేసినపుడు గా॥ పి. సి. కాద్వాయదొరగారికి (వి. సి. యస్. సి. యస్. వి) బహుమానముగ నీతాపీయొనగబడినదని ఆతాపీపై చెక్కుబడినది. పిమ్మట కాద్వాయదొరగారిటుల నుడివిరి. ఈధనమును దానము చేసినదాతగూడ దాని నిట్టి వైద్యసహాయ సత్కార్యమునకు వినియోగించినందుల కంగీకరింతు రనియే నేను తలంచెదను. దేశీయులకు శ్రీలకు వైద్యసహాయము చేయుటకన్న ముఖ్యమైనదిగా హిందూదేశమున మరియొకటియు. దీని నొడియొదొరతనమువారు బొగుగా నెగిరియున్నది. ప్రపంచసంబంధములగు కారణముల వలన హిందూదేశమున యూరోపు దేశములనుకన్న మూడు రెట్టిధికముగ మరణములు తలపించుచున్నవి. వైద్యసహాయము చాలినంత లేకుండుటయే దీనికి కారణము. శిశుమరణములు యూరోపుదేశమున మొలనకు సగుటున 1800. హిందూదేశమున చిన్న పట్టణములలో 200 పెద్దపట్టణములలో 500 మరణము గూడచున్నవి. ప్రజల కారోగ్యధర్మములు తెలియకుండుటయే ఈమరణములకు ముఖ్యకారణము. ప్రపంచమయములందు బాలెంత్రాండ్రకు పోతదెంపిరి బట్టల నుపయోగించెదరు. వీరివలన నత్రయత్నముగ నీ యంటువ్యాధులుకలుగుట కవకాశమున్నది. ఈవిషయమగు సంపూర్ణజ్ఞాన మింకను కొంతకాలము పోయినగాని జనులకు కలుగ నీరదు. యూరోపులో గూడ ప్రాచీనకాలముందు ప్రజలయజ్ఞాన మింతకన్నను గూడ నధికముగ న్నందులు. పిమ్మట 14వ శతాబ్దమున డాక్టరు లిడ్లరు గారు కొంతమాట్టికలిగించిరి. తరువాత డాక్టరు పాల్మరుగారు శత్రునికీర్తనయందు ధధికమగు మార్పును కలుగజేసిరి. దీనివలన అభివృద్ధిక జ్ఞానాతిశయమే ప్రధానమని మిరుగ్రహించగలుగుదురు. వైద్యకాలల సధికముగ నెలకొల్పటవలన గూడ నీజ్ఞాన మతిశయించుట కవకాశము కలుగుచున్నది. శ్రీలకును పురుషులనుగూడ నివాససౌకర్య మేర్పరచి చికిత్సచేయటకు మిత్రవైద్యకాలలో చికిత్సనందుటకువచ్చు శ్రీలసంఖ్య చాలితక్కువగా నున్నదని గుర్తుజనరలుగారు నుడివిరి. దీనివలన శ్రీలకువైద్యకాలల ప్రత్యేకముగ నుండవలెనను విషయము స్పష్టమగుచున్నది. కాన నీవైద్యకాల యిట్టి సహాయము చేయగలదని నీమతిలంచెదను. వంగవోలు క్రమక్రమముగ నభివృద్ధి నొందవలసిన పట్టణముగాన పట్టాముఖపాటు ప్రతిష్ఠాపనముగూడ నభివృద్ధి నొందగలవని కాద్వాయదొరగారు నుడివిరి. పురపాలక సంఘాధ్యక్షులగు కృష్ణారావుగారు తొరగారికి వందనములను తెలుపుటతో సభ చాలింపబడినది.

ప్రత్యక్షములు.

మీ నామనమాజము:— స్వీకరించె 25వ తారీఖున పెనుగొండ కొత్తపల్లి పద్మిణిగారి (డామా కంపెనీవారు) పెనుగొండపట్టణము చివరకు రైల్వేస్టేషన్ వద్దనున్న ప్రాంతమున ప్రవేశించి బారు ఆహారము శ్రీకృష్ణవేదము చేసిన బుర్రా రామచంద్రయ్య గారు సాదిన పంటలు ఆటల మైత్రమార్గమునండి సముద్రతరంగములు వచ్చినట్లుగా మున్నవి. నవతానునివేదము చేసిన ముంజాలూరి కృష్ణరావుగారు కృష్ణసముద్రమున పెట్టివదిలారు. సత్యభామ వేదము చేసినవారెవరో గాని ఆయన వేదముమీద అగపరచిన టుక్కు, బాణాదికముమొదలైన కొన్ని బహిములు బోకములతో నుండెడి పెర బాణాలు చూచి లంచములిచ్చి శేరుగొనవలెను. అవి కొండ ప్రాంతమునండి యొకరు చూచియుచున్నారు.

జ్ఞానసూక్ష్మతయ పుస్తక భాండాగారము, చుట్టూరేమేపాడు. — ఈ గ్రామమున కిండు 1914 సం. సం. తేదీని వెంటేరు నొకపుస్తకాలయము 150 పుస్తకములతో నెలకొల్పి యుంటిమి. ఆంధ్రభాషాభిమానుల యొక్క యొక కవితలయొక్కయు సహాయమున దినదినాభివృద్ధి యయి యిప్పటికి కిండు పుస్తకములతోను 5 వార్తాపత్రికలతోను విరాజిల్లుచున్నది. సదరు భాండాగారమున ప్రత్యేక భవనము నిమిత్తము మా గ్రామ కౌపురములకు సంగివెట్టి నీరాస్వామి గంగరాజుగారు స్థల ముచితముగా నొసంగినదియు భవన నిర్మాణమునకై గ్రామములకు రు. 50-0-0 ల విరాళముగా నొసంగినదియు వ్రాయట కెంతయు సంతసించుచుంటిని. అగడ మా ప్రభువులైన శ్రీశీతాపురము రాజావారు మా భాండాగారమునకు విరాళముగా నొసంగిన రు. 50-0-0 లు యీ భవన నిర్మాణము నిమిత్తమే నిలువ యుండవలెనని. సదరు మొత్తములలోనుంచి ఖర్చు వెట్టి యొకచిన్న నూతన భవనము నిర్మించుటకు భూమిచాలల మయి పనిప్రారంభింప బడినదని తెలియజేయుట కెంతయు సంతసించుచున్నాడను. అవి చార్య ద్వారాగాడ వ్రాయుచున్నారు.

చార్లెస్ మిల్టన్ రామచంద్రగారి:— నీరు చేపాపుత్రునిదగ్గ నున్నావామో నమిల్లమి దేవాలయము చేయుచున్నారు. నీరు మాపుత్రమునగుడ వచ్చిరిని తెలుపుటకెంతయు సంతసించుచున్నాము. సెరింట 25, 28 తేదీలలో “వ్యాధిరామకాస్త్ర రహస్యములను” గురించి ముచ్చటించి తాము నూతనముగా కనిపెట్టి కొన్ని కొత్తపద్యములను బోధించి. 27వ తేదీన చూర అంగ సౌభాగము గనపడెని, బలమును నూచించి కొన్ని ఆశ్చర్యకరములగు పనులుచేసి స్వస్థులనున్న కలహాస్త్రులెరి. నీరు ఈపురమున తాము కనిపెట్టిన నూతనపద్యములతో నొకసారతాల నేర్పరుచుటకు తగుప్రయత్నములు చేయుచున్నారు.

గ్రంథస్వీకారము.

జ్ఞానలత:— ఇదివరలో హిందూ బాలసమాజ పక్షమున నెపేరున కరవ్రతములు ప్రకటింపబడుచుండెడివి. ఇక మీద నిదియే రత్నకవి గ్రంథభాండాగార పక్షమున నూతన గురవత్సరారంభము నుండి క్రాంతిపాఠం 8 పుటలుగా ప్రతి మాసమునను ప్రకటింపబడును. అది రాజమహేంద్రవరము నుండి యొకరు వ్రాయుచున్నారు.

చరిత్రార్థ సమయ:— ప్రభావతి, ఆంధ్ర మహావంశ మాల మొదలగు గ్రంథములను రచించిన బ్రహ్మపురవాస్తవ్యులు గాదె శ్రీజగన్నాథస్వామి పంతులుగారు కొత్తగా ప్రకటింపిన సంస్కృత భాషాగ్రంథము నెడి యేవంకముల సంస్కరణ విషయ విశిష్టముగు నాటకము మాకార్యస్థానము చేరినది.

సంస్కృత కవిజీవితము:— ఉత్తరరామ చరిత్రమున్నగు గ్రంథములను రచించిన మల్లాది సూర్యనారాయణ కాశ్మీరీగారు సంస్కృతమునుండి యాంధ్రీకరించిన దశరూప కము కూడ మాకార్యస్థానము చేరినది.

రజస్వలనంతర వివాహ శాసనము. ఆయా: ఈ శాసనమునుగురించి విచారించుటకు 24-2-15 తారీఖున ఎవ్వరునుబాలో నొక కవితనదధ జరిగినది. సుయోజ ప్రాగ్ బ్రహ్మశ్రీ శ్రీపాద వేంకటాచార్యగారు బి. ఎ.

నూర్జీవ్యము కహించె. ఆశుభము సభకు విచ్చేసె. ఈ తాలూకాలో కలగదడివి, పులిగడ్డ, కొత్తకేట, మున్నగు గ్రామాదులనుండికూడ ఆసేతుల వచ్చిరి. బ్రహ్మశ్రీ శ్రీ స్వస్థుల సేతారామకాశ్మీరీగారు రజస్వలనంతర వివాహములు ఆకాశ్మీయములని మనుస్మృతి, పరాశరస్మృతి, విష్ణుశేఖరీయము, బోధాయనసూత్రములు మున్నగు ధర్మకాస్త్రముల నుండి ప్రమాణముల నేకముల క్రోడీకరించుచు తదివివాహములు బ్రాహ్మణాదులకు నిషేధములని యుపద్యసించిరి. తరువాత గుంటూరువివాహముల శ్రీ మోక్షనాథం వేణుగోపాలరావు గారు ప్రారంభించి, యీ విల్లుయొక్క సాధకపాదకములు వివరించుచు, ఈజిల్లు నిర్బంధముకాదని శాసనాంగీకారులను చూపుచు, అట్టివివాహములు జరిగినపుడు ఫలము నిర్బంధముగానే పరిణమించి, బలవంతముగ వారసత్వము కలుగజేయు ననియు, అసలు వారసత్వపు హక్కులవిషయమై యిట్టి రెండు యొక్కడ కలగలేదనియు, ఎపుడోవచ్చునని యిపుడే చట్టముల తయారజేసి వెల్లుకొనుట పూర్వమనియు, ఇంచీయేగాక మహా ధైర్యముగ మనపాలకులును, దేశీయులను, మునిగియున్న కాలములో, ఇట్టివివాదగ్రస్తమయిన జిల్లమునెట్టి, నేతములతో కలవరమునెట్లుట లెగదనియు, రజస్వలా నంతర వివాహవాదులుకూడ చాలమంది యీజిల్లున ప్రతి కూలురుగ నున్నారని యుపద్యసించిరి. తుదకు సభాభ్యులును సలహావిషయముల క్రోడీకరించుట జిల్లము కృత్రికముగ నుపద్యసించిరి. ఈ క్రిందితీర్మానము లేకగ్రీవముగ తీర్మానించు కొని బడి ప్రభుత్వమువారికి సంపుకొనబడెను.

1. రజస్వలనంతర వివాహములు బ్రాహ్మణాదులకు ఆకాశ్మీయములగుటచే నిషేధములు కనుకను, మతసంబంధములలో బోక్యము కలగజేసికొనమని శ్రీ విప్రోయా మహారాజి ప్రభృతులు వాదనములు చేసిరి కనుకను ఈచట్టమును అంగీకరించక తొలగించుటకు ఈసభ వారు ప్రార్థించుచున్నారు.

2. తాలూకాలో రజస్వలనంతరమున్నగు ప్రతినిధి సభలలో బ్రాహ్మణేతరులు నున్నందున అట్టి సమస్యసంఘముల అభిప్రాయముల తీసికొనక విడివిడిగ బ్రాహ్మణాదుల అభిప్రాయములమాత్రమే ప్రభుత్వమువారికి రంగీకరించుటకు ఈసభ వారు ప్రార్థించుచున్నారు.

వేమూరి సుబ్రహ్మణ్యం.

ప్రపంచయుద్ధము.

ఘనమోరసంగ్రామము!

చిత్తరూపము!!

యోధాగ్రణుల భావచిత్రము!!!

యూరోప్ ఖండమందెల్లను, అల్లకల్లోలముచేసి రక్తిప్రవాహమునే బారలాడుచుండు జగత్ ప్రళయ స్వరూపముగా సాదాత్ కాలక్షర పునివలె నిలబడియుండు అతిభయంకర యుద్ధనాయకులనున్నా, ఆయా దేశపు రాజధిరాజులనున్న, చక్రవర్తులనున్న, ప్రత్యక్షముగా జూచి నట్లు కనబడు సుందరమైన భావచిత్రములు, ప్రకాశించునట్టి నున్నవైన కాగితములపై ముద్దుగా ముద్రించి విక్రయమునకు సిద్ధముగచున్నది.

త్వరతేయము! స్వల్పమే ప్రతులు!!

లోకసకల్యులొసిన మర్కటమువలె అక్కడక్కడకిరణులను వ్యాపారనావలనున్న. యుద్ధనావలనున్న మాతముజేసి తుదకు మండింబడి సముద్రచాతమునకు హేతువైన ఎవ్వరను జూచియుండురా? దానియొక్క నాయకుని తెలుసునా? అది ముద్రాను ముట్టించి జేసిన అనాగరికములను జూచి యుండురా? తుదకు దానిని గుఱిజూపిన సిద్ధియను నానయును దానియొక్క నాయకునిని జూచియుంటిరా?

పంశపాండవులవలెయిండు ఇంగ్లాండ్, జర్మనీ, ఫ్రాన్స్, బెల్జియం, జపాన్ చక్రవర్తులనున్న మహోద్ధవ దుశ్మానులవలె కాకాగ్నిక హేతువై యుండెడి జర్మని అట్టియో, తుర్కీ, చక్రవర్తులను జూచియుండురా? జపాన్ రాష్ట్రానియొక్క నేనా నాయకులనున్న నొకానాయకులనున్న, నాయునియొక నాయకులనున్న జూచియుండురా? లేకుంటేల మాత్రమే విక్రయమునకు సిద్ధముగచుండు చిత్రములను తెప్పించి జూచుము! చిత్రములనువలన యుద్ధసంగతులు మనసునకు ముద్రాముగా బోధపడుటకు సమీచయములేదు. దీనివలె. 1 రూపాయ.

మరూ.— యుద్ధమారింధమైతొడనే రణరంగమునందు నూతనముగాయెల్లించిన బోలొలను తెప్పించి ముద్రించుచున్నాము. ప్రతియొక్క పటమును మార్గచిత్రముల బోధనలక భద్రముగా నున్నట్లు పంపెదము. వేటికే వ్రాయండి!

విలాసము:— గురుబసవ కంపెనీ మదాను.

త్వర పడుడు !

కొద్ది వ్యయముతో గలవు !

మంచి ఫలమును !

విరోపాఖండ యుద్ధ చరిత్రము

(మొదటిభాగము సిద్ధమైనది.) ధర 8 అణాలు మాత్రమే. పోస్టేజి సహా 0-10-0

ఈ యుద్ధచరిత్రము అందరికి దెలియజేసే నులభ్యతైవిని తేటతెలుగున వ్రాయబడియున్నది. మా ప్రకటనలలోనే భేదములేక ప్రకటించుకొనుచు, ఆంధ్రపత్రిక ప్రతినిధియగు నామముగ ముద్రించిన పుస్తక మిదికాదు. ఇతరులు ప్రపంచ సంగ్రామముని లోకమునకు యావత్ప్రచురముని విక్రయించు అంధగ్రంథముకాదు. నిజముగా "విరోపాఖండమున" జర్మనీ మొదలగు వారికి గలుగు యుద్ధమునంతయు వివరించి వ్రాసియున్నది. ఈ యుద్ధకారణములను అందరు చక్కగా తెలుసుకుటకు జర్మనీ యుద్ధ చరిత్ర మొదటిపుటివలన జరిగివచ్చిన లింగున్నది. విరోపాఖండము జరుగుటకు సరియైన కారణము లెవరిగోరువారు ఈ మొదటిభాగమునందు దెలుపబడిన యీ ప్రకరణముల శ్రద్ధతో జదివితీరవలెను.

జర్మనీ, ఫ్రాన్సు, ఆస్ట్రీయా హంగేరీల నిర్మాణము. గతశతాబ్దమున విరోపాఖండమున మార్పులు, జర్మనీ యేకాధిపత్యమును స్థాపించుట, ఇటలీయైక్యతను దీనివలన. ఆస్ట్రీయా ఏకాధిపత్యమును మానుబాటులు. జర్మనీ యేకాధిపత్యము ఈ చంద్రశంకరులు, అధికారవిప్లవములు, రాజులపదము. గ్రేటు బ్రిటన్ జర్మనీయు చేసిన పోటాపోటీలు. బాల్కన్ టర్కీ యుద్ధముల ఫలితములు. విరోపా యుద్ధముల యుద్ధప్రయత్నములు. ఆస్ట్రీయా యుద్ధముల చరిత్రను దీని సారముల యుద్ధప్రయత్నములు. సార్వభౌమలారంభించిన మహాయుద్ధ వివరణములు గలవు.

విరోపా చరిత్రము నింతవిపులముగా నిజకారణసహితముగా నెవరును నిదివరకు వ్రాయలేదని నొక్కి చెప్పగలము. పుస్తకమును దీని చదివినవారికి విషయముల సత్యావస్థలు తెలియును. ఇందులో 30 పేజీలలో చిత్రములును, 6 పూర్వోక్తములును, 120 పుటల విషయములున్నవి. ఈ పుస్తకమును గోరువారికి వి. పి. మాలకమున పంపబడును.

వెంట వెంటనే తమిళభాగములు వెలువడుచుండును. ఇందులో ఆర్యులపేరున ముద్రించిన చక్కని ప్రతిమలు గలవు మాచిరునామా:—సుపీరియర్ నాచ్ కంపెనీ, పోస్టుబాక్సు, నెం 167, మదరాస్. ఇ.

వనోపధి నా ర్పాపరిల్లా.

ఇది దేహమునందబుట్టు నెత్తునగడ్డలను మరియు సకల చర్మరోగములను బాగుచేయును. కీళ్ళపోట్లు, సాతవాంతులు, పోట్లు, రసపట్టు, రక్తవికారములన గలిగిన అన్ని రోగములను దీనివలన వయసుగును. ఇది చర్మమునకు కాంతినిగలిగించును. నాడికలకు వులకు పుష్టినిగలిగించును. నెత్తును శుద్ధిపఱచి వృద్ధిచేయును. దీనివలన శరీరమునకు బలము, ఆరోగ్యముకలుగును.

ఒక సీసామందును వాడిన తోడనే శరీరములో నుకవిధమైన మార్పు గనుపించును. రెండు సీసాలు వాడిన తోడనే శరీరము బాగుచుండును. సీసా షెల రూ. 1-4-0.

కుటుంబముందు:—ఇది చర్మమును పూర్తిగా బాగుచేసి రోగమును కుదుర్చును. భారతమధువల్లి (తాగెటకు మందు) నాగవల్లితైలము వైపులకు మును. ఈ రెండుకలిసి నెలరోజుకు సరిపోవుమందు 5-0-0.

డాక్టరు డి. బి. సావంత్, గకళ, ఫనసవాడి, నం. 2. బొంబాయి.

Dr. D. B. SAVANT, No. 144 Fanaswadi, No. 2, Bombay.

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమామృతము.

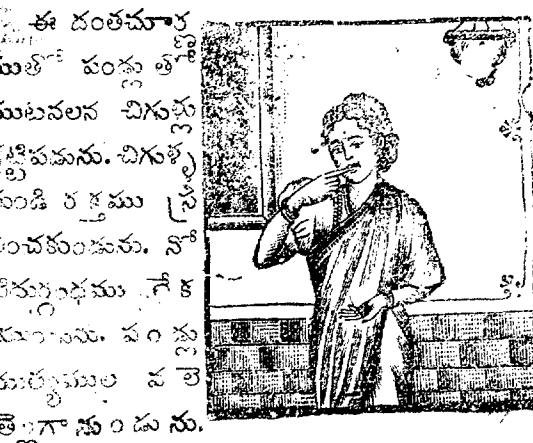
ప్రతివారము వేలకు నేలు విక్రయము. సీసా 1-కి 0-8-0 అణాలు మాత్రమే. విలనోపుల మాన్యును. వాయువుపోట్ల బావును. పార్శ్వపునోపుల బారదోలును. పోట్లపోగొట్టును. చర్మముపైన రాచిన లోపలికి గాఢించి లోపలి నొప్పులు వలచుచును రోగలవు. సువాసనగలిగియుండును. దీనిని విదేశములలోగూడ వాడుచున్నారు. పంచభాషచీటి చూచినిన మోసము గలుగదు.

అమృతాంజనము వ్రాచ్య దేశ మూలికల సంపుటిచే హిందూ దేశమునందు సిద్ధముచేయబడిన లోక ప్రఖ్యాతిమైననుండు. ఇప్పు డిప్పుడు తయారగుచున్న క్రొత్తమందుగాదు. పదియైదేండ్లుగా దేశమునం కంటతల నాడుకలో నుండి మెప్పును బొందిన దివ్యామృతము.

అమృతాంజనము డిపో, 109, ఫ్రేరిరోడ్డు, బొంబాయి లేక, 6, 7, తంబుచెట్టివీధి, చెన్న పట్టు.

దంతచూరము

డిబ్బీ 1-కి 0-2-0 12-కి రూ. 1-2-0. వంటి నొప్పులకు దివ్యావధము. సువాసన గలిగి ఉండును.

అమృతాంజనము డిపో, 109, ఫ్రేరిరోడ్డు, బొంబాయి లేక, 6, 7, తంబుచెట్టివీధి, చెన్న పట్టు.

22-వ నెల గల (సవరము) బంగారు. (ఇందుకు పూచీపడగలము)

గెజల్ నాగర 1 1/2 సవరము యెత్తు నెల రూ. 30-8-0.

మణిరేణువివిధములను బంగారునాణెలు, వెండినాణెలు, కాళ్లు చెక్కిననాణెలు, మాన్యునుచి ఈరింద పేర్కొన్న వర్తకులందఱు వారిమణిరేణులను తయారుచేయుటకు ఉచితముగా పంపబడును. ఇదరక ఇండియా జాకెట్ల పూర్వభాగములకు కంపెనీ, 437, తంబుచెట్టివీధి, సామూకానపేట, మదరాసు. The Southern India Jewellery Manufacturing Co., 437, Sowcarpet, Madra

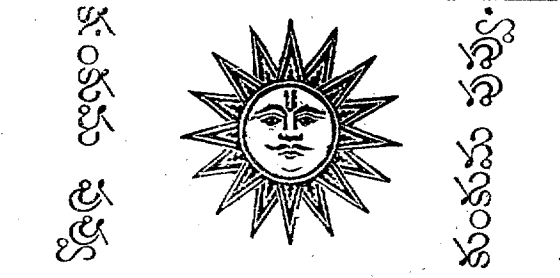
మంచి ఫలమును ! దేని నీయి ఖర్చుపడినది!! దేనిక నొరుకవు!! ఈ పంపణ కొనువారికి, ధర 1-కి 0-8-0 అణాలు మాత్రమే. జోర్యని కోడెండ్ర ప్రలాపము అను గ్రంథముకలిగి యిగాను మేలైన జపాక పట్టువందలు.

అనేక పంచలు కర్మపడినది!! వరుస ధరలు తగ్గించియున్నాము. వాచకులారా!! కృంగారమునకు సాగరికతయున్నవల మేలైనవివర పట్టువందలు పండుగదినమున అటు దముకొరకు తెప్పించి విక్రయించి పోగా మిగతాల్ని పంచెమునా, తమ యున్నది. ఇందులో ఎరువు, తచ్చ

అకువచ్చు, కోశా, మేనువచ్చు ఇత్యాదిరంగులు గలవి. వ్రాసినయైనవి, త్వరపడుడు. రక్తమారనిడిని 2 1/2 మారు పెడల్పుగల పట్టువంద 13-2-0. ధర 1-కి తపాలఖర్చులు 0-4-0

డిబ్బీ రెండుపంచలు కొనువారికి తపాలఖర్చులు ఇగాం. టి. సీతారామ మొదలియార్, కి, కందప్ప మొదలిగిధి, తిరువల్లిక్కేనే, మదరాస్

సృష్టమును నిర్మలము నగు కుంకుమపువ్వు మావద్ద దొరకును. కొనువారు సూర్యమా గును గమనింపుడు.

కరస్పాండెట్లు మొదలగు న వి ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును:—

ఎస్ నారాయణ అండు కంపెనీ, 21, హమ్మంపేడి, బొంబాయి.

పిళ్ళనష్టము

గుణమీయనిచో సొమ్ము తిరుగ నీయబడును. 100 మాత్రలు గల సీసా రూ. 2-0-0. పోస్టుఖర్చులు వగయిరా ప్రత్యేకము. నమ్మకమయిన మందులు యింకను కలవు. కేట్లాగు ఉచితముగా పంపబడును.

టవర్ అండ్ కో., (1-12-14) ఏలూరు, కృష్ణాజిల్లా

ప్రపంచ చరిత్ర.

ఇదివరకు రెండు సంవత్సరములు వెలువడినవి. ఇం దన్ని దేశముల చరిత్రయు సులభ మగు భాషలో తగినపట్టుములతో కథలవలె వర్ణితమగును. చందాబద్దతి సంవత్సరమునకు (రమారమి 600 పుటలు) 6 సంవత్సరములు, చందా రూ. 2-0-0 (బోస్టోన్తో పోతూ). ప్రత్యేక రుసుములేదు. పంప త్వరము చందా ముందు కట్టించుట బలము. కలయవారు— ఇంగ్లండులోని డి. మెదరాసు. ఇది వ్రాయును. చిల్డ్రన్ డి. మెదరాసు. ఇది వ్రాయును.

ముత్యపు సురే.

1 వ రకం రూ. ఎత్తు రూ. 1-0-0. 2 వ రకం 0-8-0, 3 వ రకం 0-4-0. మంచి ముత్యములు, మోయిరూ, పచ్చకమ్మర ముతో చేయబడిన సుర్రా కట్టకు చలువ చేయుటకు మంచిమందు. ఈ సుర్రా శ్రేష్ఠమైనది. అమృతాంజనము డిపో, తంబుచెట్టివీధి, మదరాసు.